

Кваліфікаційна робота

на здобуття освітнього ступеня магістра

на тему: **«ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА
ПІДПРИЄМСТВІ»**

Виконав: студент 2 курсу, групи МОА-21
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійної програми
«ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Власюк Костянтин Валерійович

Керівник – доктор економічних наук,
професор
Мамонтова Наталія Анатоліївна
Рецензент – доктор економічних наук,
професор
Антонюк Олена Ростиславівна

"РОБОТА ДОПУЩЕНА ДО ЗАХИСТУ"

Завідувач кафедри фінансів,
обліку і аудиту
О.І)

_____ (проф., д.е.н. Дем'янчук

(підпис)

Протокол № _____ від « ____ » _____ 2023 р.

Острог – 2023

АНОТАЦІЯ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра

Тема: «Облік, аналіз і аудит виробничих запасів на підприємстві»

Автор: Власюк Костянтин Валерійович

*Науковий керівник: доктор економічних наук, професор Мамонтова Наталія
Анатоліївна*

Захищена «.....» 2023 року.

Короткий зміст праці:

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню обліку, аналізу та аудиту виробничих запасів на підприємстві. Перш за все було, розглянуто різні підходи до трактування сутності економічної категорії «виробничі запаси», ознайомлено системою обліку, принципи оцінки та методи аналізу і аудиту виробничих запасів. Детальну увагу було приділено вивченню нормативно-правового регулювання обліку, аналізу та аудиту виробничих запасів на підприємстві. В кваліфікаційній роботі було розглянуто ДП ДГ «Оленівське» і діяльність цього товариства. Також, досліджено процес документального оформлення операцій та обліку виробничих запасів на підприємстві, охарактеризовано основні первинні документи.

Досліджено процес синтетичного та аналітичного обліку виробничих запасів ДП ДГ «Оленівське».

Проведено аналіз виробничих запасів. Визначено Запаси на за три роки на ДП ДГ «Оленівське» (з 2020 року по 2022 рік) зросли на 942 тис. грн., або на 10%, при чому зросли усі види запасів до яких входять виробничі запаси, готова продукція та товари.

За результатами написання кваліфікаційної роботи для досліджуваної юридичної особи було розроблено рекомендації щодо вдосконалення обліку, аналізу та аудиту виробничих запасів .

Щоб удосконалити облік виробничих запасів на підприємстві, можна вжити наступні заходи. Слід активно впроваджувати ефективні механізми попереднього та поточного контролю за дотриманням норм запасів та використанням матеріальних ресурсів. Важливо приділити увагу підвищенню точності обліку руху напівфабрикатів, комплектуючих виробів, деталей та вузлів у виробництві.

З метою підвищення ефективності аудиту виробничих запасів на підприємстві пропонується проведення перевірок перевірки бухгалтерських документів, обліку оцінки запасів, вибуття, аналізу, а також визначення основних напрямів щодо підвищення ефективності використання та управління виробничими запасами на підприємстві.

Ключові слова: виробничі запаси, облік, аудит, первісна вартість, класифікація та оцінка запасів, документообіг, первинні документи .

.....

(підпис автора)

ANNOTATION

qualification work

to obtain a master's degree

Topic: «Accounting, analysis, audit of production stocks»

Author: Vlasiuk Kostyantyn Valeriyovych

Academic supervisor: Doctor of Economic Sciences, Professor Mamontova Nataliya

Anatoliyivna

Protected by "....."2023.

Summary of the work:

The qualification work is devoted to the study of accounting, analysis and audit of production stocks at the enterprise. First of all, various approaches to the interpretation of the essence of the economic category "production stocks" were considered, the accounting system, principles of evaluation and methods of analysis and audit of production stocks were introduced. Detailed attention was paid to the study of legal regulation of accounting, analysis and audit of production stocks at the enterprise. In the qualification work, the SE DG "Olenivske" and the activities of this company were considered. Also, the process of documentation of operations and accounting of production stocks at the enterprise was investigated, the main primary documents were characterized.

The process of synthetic and analytical accounting of production stocks of SE DG "Olenivske" was studied.

An analysis of production stocks was carried out. It was determined that over the past three years, the stocks of the State Enterprise "Olenivske" (from 2020 to 2022) increased by UAH 942,000, or by 10%, and all types of stocks, including production stocks, finished products, and goods, increased.

Based on the results of writing the qualification work for the legal entity under study, recommendations were developed for improving the accounting, analysis and audit of production stocks.

In order to improve the accounting of production stocks at the enterprise, the following measures can be taken. It is necessary to actively implement effective mechanisms of preliminary and ongoing control over compliance with stock norms and the use of material resources. It is important to pay attention to increasing the accuracy of accounting for the movement of semi-finished products, components, parts and assemblies in production.

In order to increase the efficiency of the audit of production stocks at the enterprise, it is proposed to carry out audits of the verification of accounting documents, accounting for the evaluation of stocks, disposal, analysis, as well as to determine the main directions for improving the efficiency of the use and management of production stocks at the enterprise.

Keywords: production stocks, accounting, audit, initial cost, classification and evaluation of stocks, document flow, primary documents..

.....

(author's signature)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1 Економічна сутність, класифікація та оцінка виробничих запасів підприємства.....	6
1.2 Законодавче регулювання організації обліку та аналізу виробничих запасів підприємства.....	13
1.3 Інформаційне забезпечення аудиту виробничих запасів підприємства	20
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ У ДП ДГ «ОЛЕНІВСЬКЕ».....	26
2.1 Первинний облік запасів на підприємстві	26
2.2 Синтетичний і аналітичний облік виробничих запасів на підприємстві	38
2.3 Внутрішній аудит виробничих запасів як складова системи управління підприємством.....	47
2.4 Аналіз надходження, використання та вибуття виробничих запасів на підприємстві	54
РОЗДІЛ 3. ПОКРАЩЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	64
3.1 Застосування аналітичних методів в аудиті виробничих запасів	64
3.2 Моніторинг наявності та руху виробничих запасів на підприємстві з метою їх оптимального використання.....	65
3.3 Методи удосконалення обліку та аналізу виробничих запасів на підприємстві	75
ВИСНОВКИ	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	81
ДОДАТКИ	81

ВСТУП

Успішне функціонування будь-якого господарюючого об'єкту неможливе без добре організованої системи бухгалтерського обліку, контролю і звітності. В сучасних умовах господарювання діяльність підприємств опинилася в центрі уваги великих учасників ринкових відносин, зацікавлених у результатах їх функціонування. Найважливішим інструментом для цього є бухгалтерський облік, який дозволяє об'єктивно оцінити внутрішні та зовнішні відносини підприємства.

В умовах ринкової економіки організації потребують підвищення ефективності виробництва та підвищення конкурентоспроможності продукції та послуг, що базується на впровадженні у виробництво нових технологій, ефективних форм господарювання, виробничого контролю. Ключову роль у виконанні цих завдань відіграє правильна організація та облік виробничих запасів. Це дозволяє своєчасно вести облік і контролювати його зберігання та раціональне використання. виробничих запасів, дозволяє впливати на розмір отриманого прибутку. Таким чином, від ефективного управління виробничими запасами залежить, зрештою доходність комерційної організації.

Проблема обліку та оцінки виробничих запасів в умовах ринкової економіки є особливо актуальною, в тому числі у зв'язку з необхідністю отримання точної та достовірної інформації.

Теоретичні основи та практичні аспекти обліку виробничих запасів знайшли своє втілення в працях вітчизняних та зарубіжних учених.

Неоднозначність підходу вказує на необхідність і актуальність подальших досліджень і розробок щодо уточнення та поглиблення сутності та обліку виробничих запасів.

Мета дослідження полягає в оцінці, обліку та аудиту виробничих запасів згідно національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і розробці практичних рекомендацій по організації обліку і аналізу на ДП ДГ «Оленівське».

Для досягнення мети дослідження необхідно вирішити наступні **завдання:**

- дослідити значення і завдання обліку виробничих запасів, аналізу та аудиту їх використання;
- вивчити документальне оформлення операцій з виробничими запасами на підприємстві та визначено організацію синтетичного та аналітичного обліку операцій з виробничими запасами;
- проаналізувати методикау аудиту виробничих запасів на сільськогосподарському підприємстві;
- провести аналіз ефективності використання виробничих запасів на ДП ДГ «Оленівське».

Об'єктом дослідження є чинна система обліку, принципи оцінки та методи аналізу і аудиту виробничих запасів на ДП ДГ «Оленівське».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, організаційних, методичних і практичних засад обліку, аудиту та аналізу виробничих запасів у ДПДГ «Оленівське».

Інформаційна база дослідження. Дослідницьку основу склали офіційні норми та законодавство України й інших країн щодо обліку та оцінки виробничих запасів, наукові статті, матеріали науково-практичних конференцій, періодичні видання, електронні ресурси та внутрішню документацію компанії ДП ДГ "Оленівське".

Методи дослідження. Під час вирішення задач використовувалися різноманітні методи дослідження, зокрема аналіз та синтез інформації, узагальнення й абстрагування даних, перевірка їх фактичності та підтвердження документально, порівняння, а також проведення статистичних та аналітичних обчислень.

Отримані результати мають **практичне значення** у створенні науково обґрунтованих рекомендацій для оптимізації системи бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту виробничих запасів на аграрному підприємстві. Це сприятиме підвищенню ефективності управління запасами, забезпечуючи більш точне та надійне фінансове планування й управління ресурсами цієї організації.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що розроблено, визначено та доповнено науково-методичні уточнення та практичні рекомендації з обліку, аналізу та аудиту сільськогосподарських робіт.

Інформаційну основу дослідження становлять законодавчо-нормативні акти України, стандарти бухгалтерського обліку, наукові публікації вітчизняних і зарубіжних дослідників з цієї проблематики, фінансова та статистична звітність, а також внутрішня облікова документація підприємства, яке є об'єктом дослідження.

Структура та обсяг роботи. Дане дослідження включає в себе вступну частину, чотири основні розділи з розділенням на підпункти, висновки та список використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність, класифікація та оцінка виробничих запасів підприємства

Ефективна діяльність підприємств в умовах ринкової конкуренції значно залежить від раціонального використання наявних ресурсів: праці, матеріалів та основних активів, які у сукупності утворюють виробничі потенціали. Усебічне вивчення і правильне розуміння сутності виробничих запасів справедливо відноситься до ряду найважливіших проблем теорії бухгалтерського обліку, обумовлених високою практичною необхідністю їх раціонального використання господарюючими суб'єктами. Поняття виробничих запасів слід відрізнити від поняття матеріальних (виробничих) ресурсів, яке є більш загальним, ніж матеріальні або виробничі запаси (рис. 1.1) [7, с. 50].

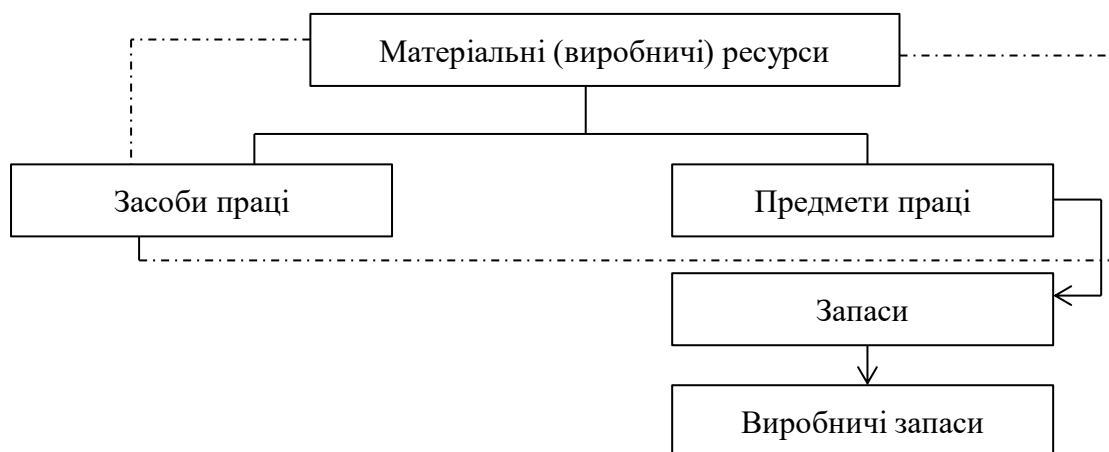

Рис. 1.1. Виробничі запаси у складі ресурсів

Виробничі запаси є ключовим компонентом у господарській діяльності будь-якої організації, оскільки вони відіграють важливу роль у формуванні фінансового стану та загального економічного потенціалу підприємства. Часто вони складають значну частину загальних активів підприємства, що впливає на

його фінансову стійкість та розвиток. Матеріальні оборотні активи є важливою складовою як у виробничій, так і в комерційній діяльності, створюючи динамічну матеріальну базу. Ці активи охоплюють виробничі запаси, процеси незавершеного виробництва, напівфабрикати власного виробництва, готову продукцію та придбані товари.

У широкому значенні слова під виробничими запасами можна розуміти предмети праці, які складають матеріальну основу продукції, що виготовляється, беруть участь в процесі виробництва одноразово і повністю переносять свою вартість на собівартість нової зробленої продукції. Тим самим, вони забезпечують основний виробничий процес, в якому безпосередньо і споживаються, проте можуть і непрямим чином впливати на виробництво. У зв'язку з цим вважаємо необхідним виділити основні сутнісні характеристики, що дозволяють чітко визначити економічну суть цієї категорії [5, с. 966].

Наслідуючи нашу точку зору, основними ознаками, які характеризують цю концепцію, є такі: пряме або опосередковане відношення до виробничого процесу; матеріальна форма; використання або споживання у виробничих процесах; можливість перетворення на гроші протягом одного року.

У економічних дослідженнях можна помітити різні підходи до розуміння та опису об'єктів. Ця різноманітність свідчить про те, що розкриття значення будь-якої економічної категорії залежить від того, який підхід обрали для її визначення. Вибір конкретного підходу може впливати на те, як ми розуміємо та аналізуємо економічні явища.

Аналіз нормативних та літературних джерел свідчить про неоднозначність підходів вітчизняних і зарубіжних вчених до трактування терміну «виробничі запаси», визначення їх складових елементів, функціонального призначення та принципів віднесення запасів до складу виробничих (табл.1.1).

Запаси визнаються активами, якщо:

- існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням;
- їх вартість може бути достовірно визначена [2, с.147].

Таблиця 1.1

Характеристика виробничих запасів

№ з/п	Автор	Визначення
1	Ф.Ф. Бутинець	Виробничі запаси – активи, які використовуються для подальшого продажу, використання під час виробництва продукції, виконання робіт і надання послуг, а також управління підприємством
2	І.А. Бланк	запаси товарно-матеріальних цінностей – виробничі запаси (запаси сировини, матеріалів і напівфабрикатів) і запаси готової продукції
3	Л.В. Бурдейна	виробничі запаси – сплачені споживачем сировина, матеріали, покупні напівфабрикати, що не вступили ще у виробничий процес
4	Є.Ю. Шара	виробничі запаси – сировина, матеріали, напівфабрикати та ін., що поступили на склади підприємства, тобто виробництва, що вступили в сферу, але що ще не знаходяться в процесі виробничого споживання
5	В.В. Іваниєнко	виробничі запаси – це матеріальні ресурси, що знаходяться на складах фірми (сировина, матеріали, покупні напівфабрикати, що комплектують вироби, паливо і пальне, тара і тарні матеріали, запасні частини для ремонту, інструменти та ін.), призначені для виробничого споживання, але що ще не поступили у виробництво
6	І.Б. Швець	виробничі запаси є матеріальними оборотними активами підприємств, є головною умовою здійснення необхідного виробничого процесу
7	П.С. Безруких	під виробничими запасами розуміють різні речові елементи виробництва, що використовуються в якості предметів праці у виробничому та іншому господарчих процесів
8	А.Б. Борисов	виробничі запаси уявляють собою сукупність усіх матеріалів, які має підприємство, частина оборотних засобів підприємства, які ще не включені у процес виробництва, але надійшли на робочі місця
9	В.П. Шило	під виробничими запасами розуміють засоби виробництва, що надійшли на підприємство і ще не використовуються у виробничому процесі
10	В. Сопко	під виробничими запасами розуміють накопичені ресурси, що перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва
11	Пушкар М.С.	під виробничими запасами розуміє запаси засобів виробництва, які знаходяться на складах суб'єкта господарювання і необхідні для забезпечення безперервного виробничого процесу, причому це лише ті предмети праці, які ще не задіяні у процесі виробництва і зберігають свою натурально-речову форму
12	П(С) БО 9 «Запаси»	«запаси – активи, які утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством»
13	ЗУ «Про бух. облік та фінансову звітність»	активи – це ресурси, контрольовані підприємством внаслідок минулих подій, використання яких як очікується призведе до отримання економічних вигод у майбутньому внаслідок будь-якого використання такого запасу
14	Міжнародні стандарти МСФЗ (IAS) 2	«запаси – це активи, як передбачені для подальшого продажу в ході звичайної діяльності; що знаходяться у процесі виробництва для такого продажу, або ті, що знаходяться у вигляді сировини та матеріалів, які будуть використовуватись у процесі виробництва або надання послуг, за винятком незавершеного виробництва, що виникає за угодами на будівництво, включаючи безпосередньо пов'язані з ними угоди на надання послуг, фінансових інструментів та біологічних активів, що належать до сільськогосподарської діяльності, та сільськогосподарська продукція в момент її збирання».

Виробничі запаси можна поділити на різні категорії в залежності від різних ознак. Це може бути розподіл за їх функціями, місцем зберігання чи використання. тощо. Розглянемо класифікацію виробничих запасів на рис. 1.2.

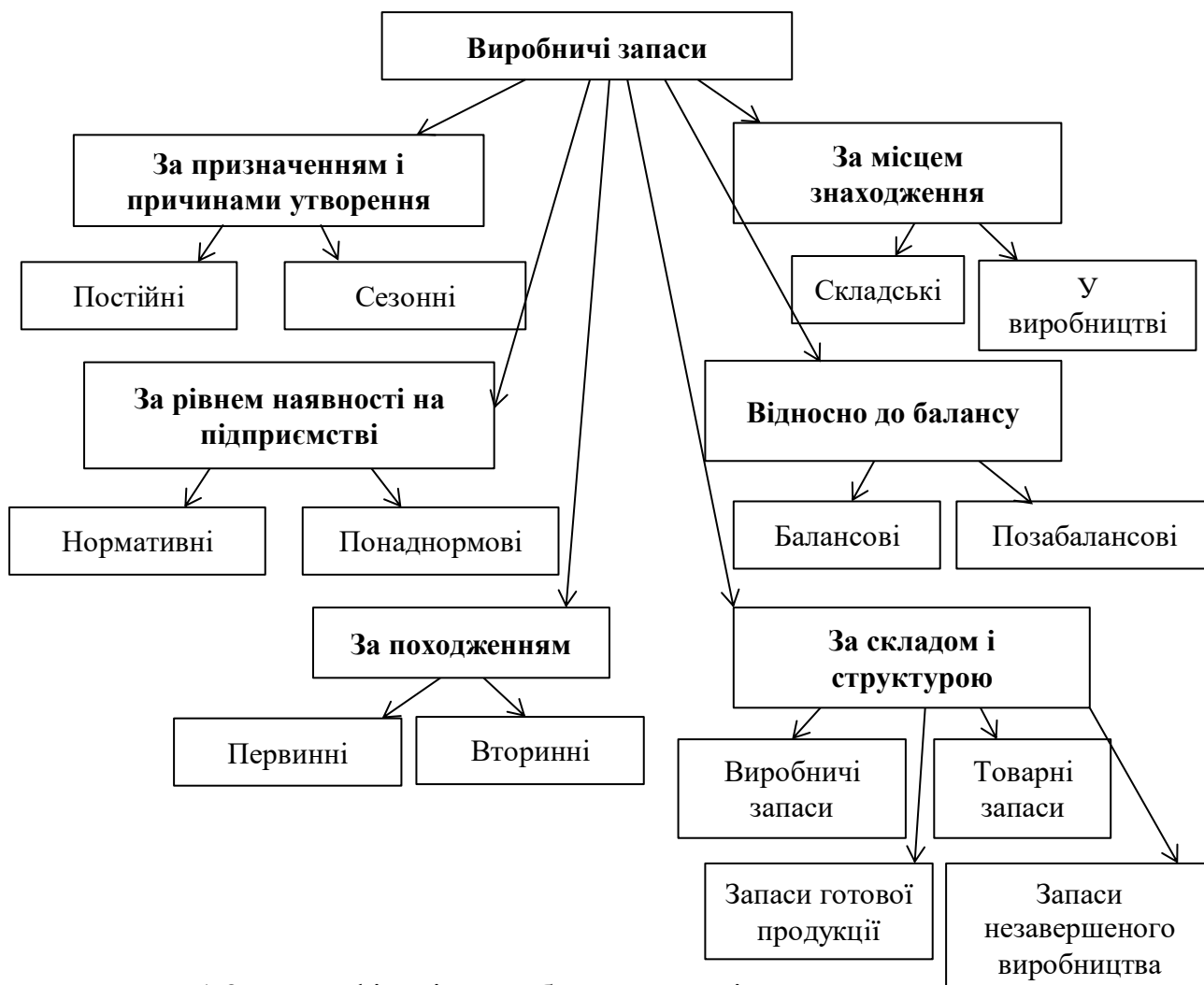

Рис. 1.2. Класифікація виробничих запасів

Виробничі запаси залежно від призначення і способу використання в процесі виробництва продукції підрозділяються на наступні основні групи:

- сировина і основні матеріали;
- предмети праці, з яких виготовляють продукт і які складають матеріальну (речову) основу продукту. Сировиною називають продукцію сільськогосподарського господарства і добувної промисловості, а матеріалами – продукцію оброблювальної промисловості;
- допоміжні матеріали використовуються для впливу на сировину і основні матеріали, надання продукту певних споживчих властивостей або ж для обслуговування за знаряддями праці і полегшення процесу виробництва;

– покупні напівфабрикати – сировина і матеріали, що пройшли певні стадії обробки, але що не є ще готовою продукцією. У виготовленні продукції вони виконують таку ж роль, як і основні матеріали, тобто складають їх матеріальну основу;

– повернені відходи виробництва – залишки сировини і матеріалів, що утворилися в процесі їх переробки в готову продукцію, які повністю чи частково втратили споживчі властивості початкової сировини [11, с. 207].

Ми вважаємо, що під виробничими запасами сільськогосподарського підприємства мають на увазі матеріальні ресурси, які використовуються одноразово під час виробництва сільськогосподарської продукції. Ці ресурси становлять основу собівартості продукції та характеризуються конкретною матеріальною формою, економічним змістом і призначенням на рівні макро- та мікроекономіки. Також вони мають компонент обліку, що робить їх об'єктом для бухгалтерського обліку та аналізу у сільськогосподарському бізнесі. Це визначення дозволяє поєднати матеріальну складову виробничих запасів з їхньою економічною природою та змістом як об'єкта для обліку та аналізу в сфері аграрного бізнесу.

Якщо з економічної точки зору визначення виробничих запасів викликає розуміння і не ускладнюється, то з погляду бухгалтерського обліку можуть виникнути різні тлумачення та підходи до їхнього визначення.

Для достовірного відображення інформації про виробничі запаси в обліку і фінансовій звітності Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [10] передбачено, що на рахунку 20 «Виробничі запаси» відображається інформація про виробничі запаси у розрізі їх основних видів: сировину, основні і допоміжні матеріали, паливо, покупні напівфабрикати і комплектуючі вироби, запасні частини, тару, будівельні матеріали та інші матеріали.

З метою збору відповідної інформації про виробничі запаси на підприємствах ведуться відповідні субрахунки і рахунки аналітичного обліку.

Відповідно до п. 21 НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [10] у статті «Виробничі запаси» показується вартість запасів малоцінних та швидкозношуваних предметів, сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, покупних напівфабрикатів і комплектуючих виробів, запасних частин, тари, будівельних матеріалів та інших матеріалів, призначених для споживання в ході нормального операційного циклу. Не погоджуємось із думкою окремих авторів, що у вказаних положеннях існує протиріччя. На нашу думку, йдеться до застосування правил об'єднання статей активу балансу відповідно до їх значимості, що доволі поширено у міжнародній практиці.

Як до виробничих запасів, так і до МШП застосовуються єдині умови визнання в обліку відповідно до П(С)БО 9 «Запаси» [**Error! Reference source not found.**] : вони визнаються активом, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, та їх вартість може бути достовірно визначена. Безпосередньо облік виробничих запасів і МШП ведеться відокремлено на відповідних рахунках обліку. Тоді як інформація у Балансі подається з урахуванням істотності впливу на результати діяльності (рис. 1.3).

Таким чином, склад виробничих запасів для цілей обліку і звітності визначається змістом рахунку бухгалтерського обліку 20 «Виробничі запаси».

Зауважимо, що у нормативних документах з обліку існують і інші підходи. Зокрема, для цілей калькулювання собівартості продукції у п. 17 Методичних рекомендацій з формування собівартості продукції (робіт, послуг) [8] у промисловості розглядається поняття «виробничих матеріалів» як складова запасів. Це не звужує поняття виробничих запасів, а лише концентрує увагу на формуванні статей матеріальних затрат у собівартості сільськогосподарської продукції.

Виробничі запаси можуть бути класифіковані за обсягом на вільні (які є в надлишку на підприємстві) та обмежені (наявні в обмеженій кількості на підприємстві). Це має значення при вирішенні питань їхньої наявності та використання у виробничій та господарській діяльності підприємства.

Визнання в обліку	Відображення на рахунках обліку		Відображення у фінансовій звітності	
<i>П(С)БО 9 «Запаси»</i>	<i>План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій</i>		<i>П(С)БО 2 «Баланс»</i>	
Матеріали і ресурси, такі як сировина, основні та допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності, які призначені для виготовлення продукції, виконання робіт або надання послуг. Вони використовуються для підтримки виробничого процесу, а також для вирішення адміністративних потреб підприємства.	Код і назва рахунку бухгалтерського обліку	Види виробничих запасів	У статті «Виробничі запаси» показується вартість запасів малоцінних та швидкозношуваних предметів сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, покупних напівфабрикатів і комплектуючих виробів, запасних частин, тари, будівельних матеріалів та інших матеріалів, призначених для споживання в ході нормального операційного циклу	
	20 «Виробничі запаси»	Сировина й матеріали		
		Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби		
		Паливо		
		Тара й тарні матеріали		
		Будівельні матеріали		
		Матеріали, передані в переробку		
		Запасні частини		
		Матеріали сільськогосподарського призначення Інші матеріали		
22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	За видами предметів			

Рис. 1.3. Співвідношення складу виробничих запасів і малоцінних швидкозношувальних предметів в обліку і звітності [узагальнення автора]

Для цілей аналізу платоспроможності діяльності підприємства виробничі запаси класифікують за ступенем ліквідності: ліквідні, які що легко перетворюються на грошові кошти у короткий термін і без значних втрат первісної вартості таких запасів, і неліквідні, які не можливо легко перетворити на грошові кошти у короткий термін і без значних втрат їх первісної вартості.

Залишки виробничих запасів є змінною величиною і залежать від умов їх постачання та використання для кожного конкретного типу. Тому розподіл виробничих запасів за їх видами становить першу ланку у системі ознак для класифікації. Кожен тип виробничих запасів визначається їхнім призначенням, специфікою використання, часом та тривалістю споживання. Деякі з цих

запасів можуть бути використані лише в одному або кількох етапах виготовлення сільськогосподарської продукції, тому частота їхнього використання може значно варіюватися. Крім того, у виробництві окремі типи виробничих запасів можуть втрачати свої властивості через несвоєчасне зберігання. Зміни в залишках виробничих запасів та асортименті готової продукції впливають на темпи та обсяги постачання.

За мірою укрупнення виробничих запасів виокремлюють специфіковані, видові, групові. Найбільшого поширення в обліку набула класифікація за складом і структурою, яка характеризує їх натурально-речовинну форму та віддзеркалюється у змісті субрахунків рахунку бухгалтерського обліку 20 «Виробничі запаси»: сировина, що є основою сільськогосподарської продукції; основні і допоміжні матеріали, що використовуються у виробництві; напівфабрикати власного виготовлення та куповані, призначені для споживання у процесі виробництва; паливо, призначене для виробничих цілей; запасні частини, що забезпечують нормальний виробничий цикл; тара і тарні матеріали, призначені для споживання у виробництві; матеріали, передані в переробку на сторону та які надалі включаються до складу собівартості отриманих з них виробів; інші матеріали.

1.2 Законодавче регулювання організації обліку та аналізу виробничих запасів підприємства

Сучасний підхід до формулювання завдань обліку виробничих запасів сільськогосподарських підприємств, на нашу думку, вимагає різнобічності у трактуванні (рис. 1.4).

Рис. 1.4. Дерево завдань обліку виробничих запасів у контексті розвитку інформаційної економіки [авторська розробка]

Перший рівень завдань орієнтований на забезпечення інформаційної функції обліку виробничих запасів і є традиційним у фахових джерелах.

1. Визнання і вартісна оцінка виробничих запасів відповідно до чинного законодавства.

2. Реєстрація первинних відомостей про рух та наявність виробничих запасів.

3. Систематизація, групування та зведення інформації з метою одержання підсумкової інформації про операції підприємства з виробничими запасами.

4. Своєчасне і повне документальне оформлення операцій з виробничими запасами.

5. Коректне відображення операцій з виробничими запасами у системі рахунків обліку.

6. Достовірне відображення інформації про стан і рух виробничих запасів у звітності підприємства.

Завдання обліку виробничих запасів на першому рівні пов'язані з відповідністю вимогам законодавства, зокрема, Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». На другому рівні завдання спрямовані на налаштування системи обліку виробничих запасів для забезпечення ефективного використання цих ресурсів у процесі управління підприємством. [рекомендації автора].

1. Дотримання якісних характеристик облікової інформації відповідно до цілей управління виробничими запасами.

Повнота реалізації функції інформаційного забезпечення управління виробничими запасами залежить від дотримання якісних характеристик інформації на етапах збору, обробки, передачі та економічної інтерпретації. Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку виділено 4 якісні характеристики (вимоги) до фінансових звітів: зрозумілість, доречність, достовірність і зіставність. У Концептуальній основі фінансової звітності наголошується на тому, що доречність інформації залежить від її загальних властивостей та істотності. У НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» наводяться вимоги до фінансової звітності: дохідливість та однозначне тлумачення; доречність інформації; достовірність; зіставність. Зрозуміло, що наведені вимоги (якісні характеристики) облікової інформації є базовими для системи обліку і звітності підприємств.

Дослідження фахових джерел та практики управління виробничими запасами на сільськогосподарських підприємствах показує, що в системі бухгалтерського обліку інформація має відповідати ряду критеріїв. Ці критерії включають доказовість, актуальність, достовірність, економічність, зіставність, зрозумілість, істотність, комплексність, контрольованість, коригованість, незмінність, однозначність, оптимальність, повноту, реальність, системність і точність. При цьому, відповідність цим характеристикам може мати важливість у порівнянні з іншими в залежності від форми та часу підготовки інформації, рівня знань користувача, а також інших факторів.

2. Систематизація інформаційних потоків підприємства про стан і рух виробничих запасів.

При прийнятті управлінських рішень для покращення ефективності управління запасами, інформація з бухгалтерського обліку співпрацює з іншими типами економічної та неекономічної інформації. Статистична інформація, наприклад, здобувається через спостереження, дослідження або групування важливих ознак серед загальної кількості явищ. Планова та первинна аналітична інформація має важливе значення для оцінки змін в запасах та їх раціонального використання. Технічні характеристики важливі для оцінки якості матеріалів та сировини, що використовуються на підприємстві. Нормативно-довідкова інформація необхідна для збору, обробки, передачі та зберігання даних у процесі управління запасами.

Зважаючи на важливість інформації обліку та її першочергову значимість для управління станом і ефективністю споживання виробничих запасів, сучасна система обліку повинна чітко визначати рух власне облікових потоків та узгоджуватись із іншими елементами руху інформації. Систематизація інформаційних потоків підприємства про стан і рух виробничих запасів дозволяє уникати дублювання інформації у різних сферах управління та підвищити оперативність прийняття управлінських рішень.

3. Формування сталої інформаційної бази для цілей поточного планування, стимулювання, організації, регулювання, аналізу і контролю виробничих запасів підприємства.

Реалізація завдання досягається високою взаємоузгодженістю інформаційних потоків про стан і рух виробничих запасів, розробкою (удосконаленням) форм внутрішньої звітності з огляду на типові поточні управлінські рішення.

4. Інформаційне забезпечення попереднього, поточного і перспективного контролю за збереженням виробничих запасів у місцях їх зберігання і на всіх стадіях руху.

Базується на відповідності змісту облікової інформації цілям внутрішнього контролю. Таким чином, облік зорієнтовано на встановлені критерії часу, періодичності, адресності, форми подання тощо.

5. Інформаційна підтримка бюджету забезпеченості і споживання виробничих запасів за центрами відповідальності.

Реалізується в умовах відповідності руху облікових інформаційних потоків із рухом матеріальних потоків виробничих запасів.

6. Інформаційне забезпечення систематичного контролю за дотриманням встановлених норм запасів, виявлених надлишкових виробничих запасів, їх реалізації.

Передбачає узгодженість інформації обліку із нормативно-правовими джерелами управління.

7. Оцінка майбутньої економічної вигоди від споживання виробничих запасів.

Завдання реалізується завдяки поєднанню облікової оцінки вартості виробничих запасів підприємств із методикою визначення ринкової (справедливої) вартості та інструментів розрахунку майбутньої вартості активів та майбутньої економічної вигоди від споживання виробничих запасів на основі заключних контрактів на поставку.

8. Виявлення і відображення в обліку витрат і втрат, пов'язаних із використанням виробничих запасів.

При реалізації завдання важливо дотримуватись повноти відображення та сфери відповідальності у розрізі причин.

9. Формалізація причин втрат, пов'язаних із використанням виробничих запасів.

Система обліку повинна забезпечити як систематичність виявлення причин, так і їх попередній аналіз.

10. Інформаційне забезпечення багатоступеневого аналізу стану і ефективності використання виробничих запасів.

В умовах складності сучасних інструментів аналізу ефективності використання виробничих запасів, інформація обліку залишається основним джерелом інформації.

11. Забезпечення достовірною інформацією внутрішніх і зовнішніх користувачів облікової інформації про стан і рух виробничих запасів.

Досягається завдяки взаємодії обліку з іншими функціями управління виробничими запасами підприємства.

Досліджуючи об'єкт обліку виробничих запасів слід врахувати, що склад і структура виробничих запасів відрізняється за галузями промисловості і залежать від особливостей технологічного процесу. Тому під об'єктом слід розуміти не тільки безпосередньо виробничі запаси, але й їх стан на всіх етапах руху (рис. 1.5).

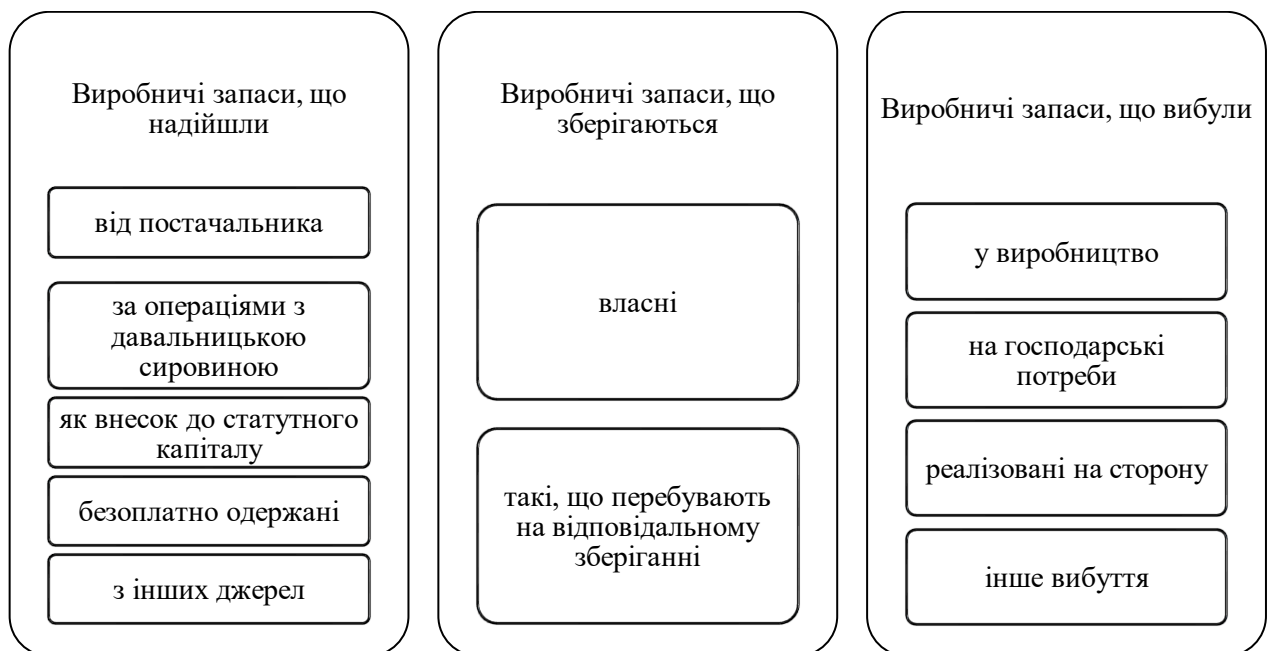

Рис. 1.5. Рух виробничих запасів як об'єкт обліку [авторське бачення]

У контексті становлення інформаційної економіки важливого значення набуває уточнення суб'єктів обліку виробничих запасів. Досліджуючи питання

суб'єктів обліку, вчені у першу чергу приділяють увагу користувачам інформації. Зважаючи на достатньо велику кількість потенційних користувачів інформації, прийнято їх групувати по відношенню до середовища діяльності підприємства: внутрішні і зовнішні [**Error! Reference source not found.**]. Публічним джерелом інформації обліку є, як правило, фінансова, статистична, податкова звітність підприємства, аудиторський висновок тощо. Користувачі використовують інформацію в межах повноважень з урахуванням поняття комерційної таємниці підприємства на виконання Закону України «Про інформацію». Оскільки за інформацією зовнішньої звітності можна судити тільки про загальний обсяг залишків виробничих запасів, його динаміку та співвідношення із вартістю майна підприємства, то інформаційні потреби зовнішніх користувачів звужені.

Щодо традиційного у наукових колах трактування списку внутрішніх користувачів, то на нашу думку, слід розрізняти безпосередньо користувачів та генераторів інформації обліку. «Реєстраторами» відомостей про виробничі запаси є експедитори, завідувачі складами запасів, завідувачі виробництвом, в окремих випадках – бухгалтери з обліку виробничих запасів. Посадовою особою, що опрацьовує відомості про виробничі запаси і формує облікову інформацію є бухгалтер. Виконання процедур первинного, поточного, заключного спостереження забезпечує реалізацію завдань обліку виробничих запасів першого рівня.

Підготовкою інформації для цілей управління здійснюють працівники і інших структурних підрозділів в межах посадових обов'язків, зокрема, економісти, внутрішні аудитори, які обробляють інформацію на основі процедур управлінського обліку, аналізу, контролю, нормування тощо. Отже, вони є як користувачами інформації обліку, так і безпосередніми учасниками формування інформаційної бази для цілей управління.

Однак в умовах становлення інформаційної економіки значення набуває розвиток технології обробки облікової інформації. Реалізація цього процесу неможлива без доступу «особливих» користувачів, які можуть бути як внутрішніми і зовнішніми по відношенню до середовища діяльності

підприємства. Серед них – розробники інформаційних технологій в обліку, науковці, студенти магістерської підготовки (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

**Інформаційні потреби особливої групи користувачів інформації обліку
про виробничі запаси [пропозиції автора]**

Користувачі інформації	Інформаційні потреби	Міра корисності в умовах інформаційної економіки
Науковці	Облікова політика у сфері обліку виробничих запасів, рух інформаційних потоків, управлінські потреби, економічні наслідки за результатами управління виробничими запасами тощо	Критична оцінка стану обліку виробничих запасів на підприємстві. Оцінка відповідності системи обліку виробничих запасів цілям управління, достатність постановки завдань обліку у контексті ефективності управління виробничими запасами. У теоретичному плані – обґрунтування нових тенденцій розвитку наукової думки щодо обліку виробничих запасів. У практичному плані – розробка рекомендацій з удосконалення обліку виробничих запасів на підприємстві.
Розробники інформаційних технологій в обліку	Інформаційні потоки про виробничі запаси, процедури обліку	Забезпечують технічну реалізацію завдань обліку як елементу системи управління
Студенти магістерської підготовки	Система обліку виробничих запасів відповідно до програми практики	Набуття навичок практичної роботи, критична оцінка постановки обліку виробничих запасів відповідно до чинного законодавства

Таким чином, суб'єктами обліку виробничих запасів є зовнішні користувачі, внутрішні користувачі і учасники облікового процесу, а також особлива група користувачів, чия діяльність має важливе значення для розвитку обліку виробничих запасів як системи в умовах інформаційної економіки.

1.3 Інформаційне забезпечення аудиту виробничих запасів підприємства

Нормативне регулювання обліку і аудиту виробничих запасів здійснюється такими основними документами [5, с. 46-47]:

– Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність України» №996-XIV від 16.07.99 р. (Редакція від 10.08.2022, підстава – 2435-IX);

– Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI зі змінами.

Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку НМА:

– Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Наказ Мінфіну України від 2 листопада 1999 р. за N 751/4044 (зі змінами від 07.10.2022 №320);

– МСБО 2 «Запаси» (в редакції від 01.01.2012 р.).

Згідно зі статтею 7 Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність", аудиторські послуги надаються за укладенням договору між особою, що здійснює аудиторську діяльність, та замовником. У цьому договорі визначаються основні аспекти, такі як мета, обсяг аудиту, вартість послуг, відповідальність сторін, інші важливі умови відповідно до вимог законодавства та міжнародних стандартів аудиту. Права та обов'язки суб'єкта аудиторської діяльності і замовника при наданні аудиторських послуг визначаються в договорі відповідно до вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів.

Замовник має право вільного вибору суб'єкта аудиторської діяльності із дотриманням вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів.

Працівники, які займають посадові посади у юридичних осіб, чії фінансові звіти проходять перевірку, мають зобов'язання забезпечити належні умови для якісного надання аудиторських послуг суб'єктам аудиторської діяльності відповідно до вимог законодавства та інших відповідних нормативно-правових актів.

Посадові особи юридичної особи, чії фінансові звіти піддаються аудиту, мають обов'язок забезпечити повноту та точність наданих документів і іншої інформації, що надаються аудитору для проведення аудиторських процедур.

Звіти за результатами надання аудиторських послуг оформляються відповідно до міжнародних стандартів аудиту та вимог цього Закону.

Аудиторська перевірка часто включає послідовність етапів, кожен з яких вимагає виконання ряду процедур аудитором. Особливості та зміст цих етапів можуть відрізнятися в залежності від точки зору авторів. Проте у всіх випадках дії аудитора під час перевірки свідчать про постійну потребу в інформації, яка дозволяє робити висновки щодо достовірності облікових даних об'єкта перевірки. Точність, достовірність, надійність і своєчасність цієї інформації є важливими. Ми вважаємо, що процес надання аудиторських послуг складається з чотирьох етапів: узгоджувально-підготовчого, планування, проведення та узагальнення результатів (рис. 1.6).

Рис. 1.6. Процес надання аудиторських послуг

Узгоджувально-підготовчий етап аудиторських послуг включає в себе конкретизацію завдань, визначення суб'єктів, листування та укладення

договору надання аудиторських послуг.

Перед визначенням суб'єктів аудиторських послуг важливим етапом є уточнення завдань аудиту, які покладаються на аудитора підприємством. Одним із таких завдань є аудит бухгалтерського обліку доходів за ПКУ для перевірки його достовірності, законності, реальності та повноти. Це завдання чітко визначає предмет аудиту, а саме перевірку достовірності операцій з отримання доходів та відображення їх відповідно до чинного податкового законодавства.

Далі необхідним є визначення суб'єктів та конкретизація завдань аудиторських послуг правильності, доцільності та достовірності відображення в обліку запасів за П(С)БО. При визначенні суб'єкта аудиторських послуг можна керуватися наступними критеріями:

- спектр послуг, які надаються;
- якість наданих послуг;
- рівень цін на послуги;
- досвід роботи аудитора;
- терміни надання послуги;
- ступінь відповідальності за якість аудиту.

Основним принципом реалізації вимог аудиту за Ж.С. Труфіною є попередження недостовірної інформації щодо обліку виробничих запасів. Це обумовлює структуру і напрямки аудиторської перевірки [11, с. 142].

Планування є одним з найважливіших етапів надання аудиторських послуг з перевірки виробничих запасів. Як зазначає М.А. Городилов, від того, наскільки ретельно перевіряючі ставляться до перевірки, з однієї сторони залежить рівень ефективного і раціонального використання фонду їх робочого часу і мінімізація трудовитрат, а з іншої знижується ризик невиявлення порушень в фінансово-господарській діяльності і суттєвих помилок в фінансовій звітності [14].

Ключовими питаннями організаційно-методичного механізму аудиторських послуг є:

- визначення мети;
- перелік завдань аудиторських послуг;

- пошук інформаційних джерел для отримання аудиторських доказів;
- здійснення процедур узгодження даних первинних документів з показниками звітності;
- оцінка діючих систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю;
- складання аудиторського висновку, у якому викладена об'єктивна думка щодо достовірності, доцільності, законності, реальності та повноти обліку виробничих запасів за П(С)БО.

Мета аудиту виробничих запасів – підтвердити інформацію щодо повноти, достовірності, законності та правильності відображення їх в обліку, а також установити дотримання підприємством вимог П(С)БО 9 «Запаси».

Предмет аудиту виробничих запасів – господарські процеси та операції, пов'язані з придбанням, створенням, переміщенням та вибуттям виробничих запасів, а також відносин, що виникають при цьому на підприємстві та за його межами.

Об'єктами аудиту виробничих запасів можуть бути [2, с. 10]:

- П(С)БО, якими керується підприємство при веденні обліку;
- номенклатура робочих бухгалтерських рахунків, а також будова аналітичних рахунків з обліку виробничих запасів;
- види виробничих запасів;
- групи виробничих запасів в середині кожного виду, їх вартість;
- стан оперативного, інвентарного, аналітичного, синтетичного обліку;
- інформація про порушення ведення обліку, нестачі, зловживання, які знайшли документальне підтвердження в актах ревізії, перевірок, висновках аудиторів і постановках правоохоронних органів.

Аудитор в ході планування перевірки має розробити загальний план аудиторських послуг та затвердити його, при цьому він описує передбачуваний обсяг і процедури аудиторської перевірки, з відображенням питань, зі знання бізнесу, розуміння систем бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю,

ризиків і суттєвості, характеру, строків, обсягу процедур, координації напрямів роботи, нагляду за нею і аналізу, а також інших аспектів.

На третьому етапі аудиторських послуг з перевірки виробничих запасів здійснюється дослідження джерел інформації із застосуванням прийомів документального контролю (арифметичної, зустрічної, взаємної перевірки тощо) з метою встановлення законності, достовірності та доцільності господарських операцій, що призвели до виникнення виробничих запасів.

Щодо джерел інформації аудиторських послуг з перевірки виробничих запасів, то вчені в даному питанні одностайні та виділяють бухгалтерські документи. В ході надання аудиторських послуг з перевірки виробничих запасів аудитор має справу з великою кількістю документів, сукупність яких складає інформаційне забезпечення аудиторських послуг (рис. 1.7).

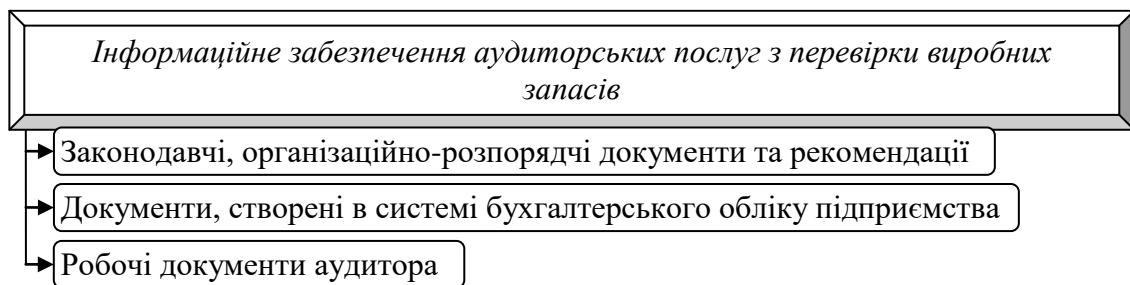

Рис. 1.7. Класифікація інформаційного забезпечення аудиторських послуг з перевірки виробничих запасів

Контроль операцій з виробничими запасами здійснюється шляхом попереднього, поточного або оперативного, підсумкового (наступного) та перспективного контролю. Аудиторські послуги з перевірки виробничих запасів здійснюються лише із застосуванням наступного контролю.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ У ДП ДГ «ОЛЕНІВСЬКЕ»

2.1 Первинний облік запасів на підприємстві

Базою виконання кваліфікаційної роботи є Державне підприємство Дослідне господарство «Оленівське».

Державне підприємство Дослідне господарство «Оленівське» передано у підпорядкування ННЦ «ІМЕСГ» 21 жовтня 2003 р.

Мета створення полягає у забезпеченні організаційно-господарського супроводу для науково-дослідних установ НААН, спрямованого на випробування результатів наукових досліджень, проведення виробничих тестів та впровадження наукових розробок у промислове виробництво.

Господарство функціонує як платформа для проведення наукових досліджень, тестування та удосконалення наукових розробок, розповсюдження досягнень науки й техніки, а також їхнього впровадження у сферу виробництва. Виходячи з цього, господарство забезпечує та сприяє у проведенні виробничої перевірки нових наукових розробок, організовує на своїх полях показові полігони для демонстрації нових високоефективних технологій і технічних засобів ННЦ «ІМЕСГ». Крім того, господарство, яке працює на умовах повного господарського розрахунку, забезпечує сільськогосподарське виробництво елітним та репродукційним насінням, племінною продукцією.

За 18-літній період своєї діяльності на полях і фермах господарства проведено виробничу перевірку десятків найменувань технологій і технічних засобів для механізації виробничих процесів рослинництва, тваринництва, енергетики тощо. За результатами виробничої перевірки організовано серійний

випуск на підприємствах машиннобудування більше 50 найменувань засобів ННЦ «ІМЕСГ», які постачаються агроформуванням країни.

Крім того, ННЦ «ІМЕСГ» надає методичну і практичну допомогу господарству в справі підвищення технічного, технологічного і техсервісного забезпечення виробничих процесів. Так, за технічною документацією та під науковим супроводом Інституту проведено модернізацію будівельної та технологічної частини корівника, надана методична і практична допомога по введенню в дію та експлуатацію сушильного комплексу для зерна, що працює на соломі.

Розроблено практичну документацію на створення будівельної і технологічної частини комплексного пункту технічного обслуговування, діагностування і ремонту тракторів, автомобілів і сільськогосподарських машин.

Крім того, господарству надається періодична технічна допомога з визначення причин (діагностування) складних відмов тракторних двигунів та надання рекомендацій з їх усунення тощо.

Дослідне господарство "Оленівське" застосовує передові інноваційні технології та використовує технічні засоби Інституту, що призводить до досягнення високих виробничих показників, які відносяться до найкращих у районі та в мережі Академії. Наприклад, врожайність зернових і зернобобових культур складає 65 ц/га, зокрема в урожайному виробництві пшениця дає 62 ц/га, а кукурудза - 80 ц/га; видаються високі показники на одну корову - 6500 літрів молока; щоденний приріст великої рогатої худоби складає 540 г. Це сприяє підвищенню соціальних стандартів жителів та розширює допомогу відповідальних осіб для працівників та пенсіонерів (виконання сільськогосподарських робіт, подарунки ветеранам), надання матеріальної підтримки школам, придбання спортивного обладнання тощо.

Дослідне господарство «Оленівське» знаходиться за адресою: 08525, Київська обл., Фастівський р-н, с. Оленівка, вул. Петровського, 2.

Розглянемо структуру сільськогосподарських угідь у досліджуваному господарстві.

Таблиця 2.1

Склад і структура сільськогосподарських угідь господарств

Види земельних угідь	Роки						Відхилення	
	2020		2021		2022		Абсолютне (+, -)	Відносне %
	га	%	га	%	га	%		
Всього сільськогосподарських угідь	1530	100	1530	100	1530	100	0	0
з них:								
рілля	1411	92,22	1411	92,22	1411	92,22	0	0
сіножаті	10	0,65	10	0,65	10	0,65	0	0
пасовища	100	6,54	100	6,54	100	6,54	0	0
багаторічні насадження	9	0,59	9	0,59	9	0,59	0	0

Проаналізувавши показники складу і структури сільськогосподарських угідь ДП «Дослідне господарство «Оленівське», можна зробити висновок, що обсяги та структура сільськогосподарських угідь були незмінними. Всього в розпорядженні підприємства знаходиться 1531 га. В структурі сільськогосподарських угідь 92,2 % займає рілля, тобто 1411 га займають орні землі, решту займають сіножаття, пасовища та багаторічні насадження (рис. 2.1).

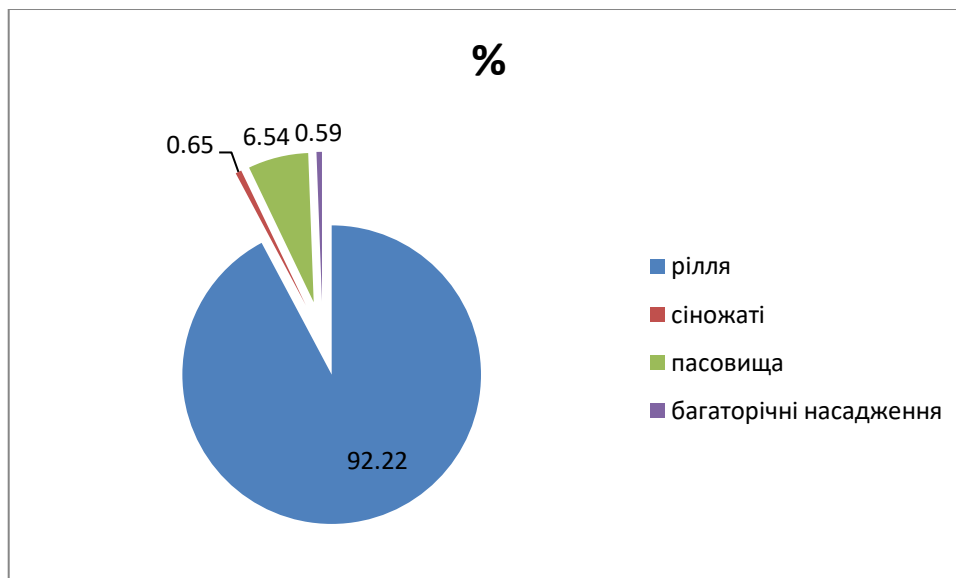

Рис. 2.1. Структура сільськогосподарських угідь ДП «Дослідне господарство «Оленівське» у 2022 р., %

Структура посівних площ – відсоткове відношення розміру посівних площ окремих сільськогосподарських культур до їх груп (зернові, технічні, картопля та овоче-баштанні, кормові культури) та цих груп до загальної посівної площі. Розрізняють загальну посівну площу і посівну площу окремих сільськогосподарських культур або культур, об'єднаних у певні групи за характером використання (круп'яні, технічні, овочеві, кормові), способом догляду (просапні) або за ботанічними ознаками (зернові, зернобобові, коренеплоди).

Дані про структуру посівних площ досліджуваного господарства наведемо в таблиці 2.2.

Дані про структуру посівних площ за досліджуваний період свідчать що, у 2021 році площа посівів становила 1039 га, а у 2022 році зросла до 1143 га, що свідчить про розширення діяльності підприємства.

Таблиця 2.2

Структура посівних площ

Показники	Роки						Відхилення	
	2020		2021		2022		Абсолютне (+, -)	Відносне %
	га	%	га	%	га	%		
Всього зернові і зернобобові	240	28,92	290	28,16	318	31,45	78	32,50
з них:								
пшениця озима	180	21,69	180	17,48	180	17,80	0	0,00
ячмінь ярий	50	6,02	100	9,71	105	10,39	55	110,00
Овес ярий	10	1,20	10	0,97	10	0,99	0	0,00
Технічні культури – всього	590	71,08	740	71,84	693	68,55	103	17,46
з них:								
кукурудза на зерно	200	24,10	200	19,42	200	19,78	0	0,00
соя	130	15,66	250	24,27	163	16,12	33	25,38
соняшник	130	15,66	140	13,59	140	13,85	10	7,69
ріпак	130	15,66	150	14,56	190	18,79	60	46,15
Всього	830	100	1030	100	1011	100	181	21,81

Отже, найбільшу питому вагу в структурі посівних площ ДП «Дослідне господарство «Оленівське» за весь період займають посіви технічних культур. В 2022 році порівняно з 2020 роком площа посівів технічних культур зросла на 103 га або на 17,46%.

Дані про наявність і ефективність використання засобів виробництва наведено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Наявність і ефективність використання виробничих фондів

Показники	Роки			Відхилення	
	2020	2021	2022	Абсолютне (+, -)	Відносне %
1	2	3	4	5	6
1. Середньорічна вартість основних засобів сільськогосподарського призначення, тис. грн.	15073	19326	22839	7766,00	51,52
2. Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	7432	11379	14323	6891,00	92,72
3. Середньорічна вартість активів, підприємства, тис. грн.	53666	56639	50273	-3393,00	-6,32
4. Середньорічна чисельність працівників, осіб	36	30	32	-4,00	-11,11
5. Площа сільськогосподарських угідь, га	1530	1530	1530	0,00	0,00
6. Вартість ВП в спів ставних цінах 2010 р., тис. грн.	9745	10588	11273	1528,00	15,68
7. Фондозабезпеченість, тис. грн..	9,85	12,63	14,93	5,08	51,52
8. Фондоозброєність, тис. грн.	418,69	644,20	713,72	295,02	70,46
9. Фондовіддача грн. / 1 грн.	0,65	0,55	0,49	-0,15	-23,66
10. Фондомісткість грн. / 1 грн.	1,55	1,83	2,03	0,48	30,98
11. Норма прибутку, %	5,33	13,93	6,74	1,42	x

Після оцінки показників ДП "Дослідне господарство «Оленівське» за відповідний період можна відзначити значний ріст середньорічної вартості основних виробничих засобів, який склав вражаючу цифру - 51,52%. Середньорічна вартість оборотних активів також демонструє вражаючий ріст, збільшившись на 97,72%. Однак, середньорічна вартість загальних активів підприємства за цей період зменшилася на 6,32%. Цікаво, що площа сільськогосподарських угідь залишилася незмінною і становила 1530 га.

Фондозабезпеченість визначає обсяг основних засобів, що припадає на площу 100 га сільськогосподарських угідь. За період з 2020 по 2022 рік, цей показник зросла на вражаючу кількість – на 51,52% у 2022 році порівняно із попереднім 2020 роком.

Фондоозброєність – визначає, скільки основних фондів припадає на кожного середньорічного працівника. За певний період вона підвищилася на 70,46%.

Фондовіддача – це обсяг вартості валової продукції, який припадає на 1 грн. обсягу основних виробничих фондів. Вона зменшилася на 0,15 грн. або 23,66 %.

Фондомісткість – це обсяг основних виробничих фондів, який припадає на 1 грн. вартості валової продукції. Вона зросла на 31%.

Норма прибутку – це відсоток суми прибутку на 1 грн. суми вартості основних і оборотних фондів. Вона у 2022 році сягала 6,74%.

Структуру основних засобів на підприємстві розрахуємо у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Структура основних засобів на підприємстві

Показники	Роки						Відхилення	
	2020		2021		2022		Абсолютн е (+, -)	Віднош е %
	тис. грн..	%	тис. грн.	%	тис. грн..	%		
Будинки, споруди та передавальні пристрої	9848	32,38	16046	35,79	16246	35,40	6398	64,97
Машини та обладнання	18454	60,68	25506	56,89	26527	57,81	8073	43,75
Транспортні засоби	1869	6,15	2697	6,02	2260	4,93	391	20,92
Інструменти, прилади, інвентар	99	0,33	84	0,19	82	0,18	-17	-17,17
Разом	30414	100	44832	100	45887	100	15473	50,87

На основі отриманих даних у табл. 2.4 бачимо, що найбільшу питому вагу у структурі основних засобів на досліджуваному підприємстві займають будинки, споруди та передавальні пристрої, друге місце належить машинам та обладнанню.

Показники ефективності використання оборотних коштів на ДП «Дослідне господарство «Оленівське» розрахуємо у табл. 2.5.

Показники ефективності використання оборотних коштів

Показники	Роки			Відхилення	
	2020	2021	2022	Абсолютне (+, -)	Відносне %
Вартість оборотних коштів, тис. грн.	7432	11379	14323	6891	92,72
Вартість майна підприємства, тис. грн.	53666	56639	50273	-3393	-6,32
Тривалість періоду, днів	360	360	360	0	0,00
Обсяг реалізованої продукції, тис. грн.	20179	36393	27255	7076	35,07
Середня вартість виробничих запасів тис. грн..	624	465	1125	501	80,29

Продовження табл. 2.5

Показники	Роки			Відхилення	
	2020	2021	2022	Абсолютне (+, -)	Відносне %
Обсяг реалізованої продукції за собівартістю тис. грн.	15915	28069	20152	4237	26,62
Дебіторська заборгованість, тис. грн..	333	395	269	-64	-19,22
Кредиторська заборгованість, тис. грн.	10145	14379	18591	8446	83,25
Прибутку, тис. грн.	4264	8329	7063	2799	65,64
Коефіцієнт реальної вартості оборотних коштів у майні підприємства	0,14	0,20	0,28	0,15	105,73
Термін обороту оборотних коштів	132,59	112,56	189,19	56,60	42,69
Термін обороту виробничих запасів	11,13	4,60	14,86	3,73	33,48
Термін обороту дебіторської заборгованості	5,94	3,91	3,55	-2,39	-40,19
Тривалість обороту кредиторської заборгованості	180,99	142,24	245,56	64,57	35,68
Тривалість обороту грошових коштів	198,06	150,74	263,97	65,91	33,28
Коефіцієнт оборотності, дн.	2,72	3,20	1,90	-0,81	-29,92
Коефіцієнт завантаження оборотних коштів	0,37	0,31	0,53	0,16	42,69
Коефіцієнт рентабельності оборотних коштів	57,37	73,20	49,31	-8,06	-14,05

На основі отриманих даних у табл. 2.5 бачимо, що ефективність використання оборотних коштів на ДП «Дослідне господарство «Оленівське» з кожним роком погіршувалося. На це вказують зниження показника рентабельності оборотних коштів.

Досліджуване господарство спеціалізується на виробництві продукції рослинництва та тваринництва. Про це свідчать дані в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Структура товарної продукції господарства

Показники	Вартість товарної продукції, тис. грн.				Структура товарної продукції, %	
	2020	2021	2022	У середньому за 3 роки	галузева	по господарств у
Продукція рослинництва						
зернові і зернобобові всього	6694	7664	19895	11418	56,23	41,28
Кукурудза на зерно	3654	6395	3226	4425	21,79	16,00
Соняшник	-	3415	7348	5382	26,50	19,46
Соя	1173	7624	3176	3991	19,66	14,43
Ріпак	6	-	1021	514	2,53	1,86
Інша продукція рослинництва	215	4178	5102	3165	15,59	11,44
Всього по рослинництву	11742	29278	19895	20305	100	73,41
Продукція тваринництва				0		0,00
ВРХ	886	1306	1080	1091	14,83	3,94
Молоко	6900	5723	6143	6255	85,05	22,62
Інша продукція тваринництва	22	93	113	76	1,03	0,27
Всього по тваринництву	7808	7029	7227	7355	100	26,59
Всього по господарству	19550	36307	27122	27660	x	100

Проаналізувавши дані в структурі товарної продукції ДП «Дослідне господарство «Оленівське» можна визначити що підприємство спеціалізується на виробництві продукції рослинництва, зокрема, найбільшу питому вагу в структурі товарної продукції рослинництва займають зернові та зернобобові – 56,23%, соняшник – 26,5% та кукурудза на зерно – 21,79%.

Дані про рівень ефективності діяльності ДП «Дослідне господарство «Оленівське» наведемо в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Результати фінансової діяльності господарства

Показники	Роки			Відхилення	
	2020	2021	2022	Абсолютне (+, -)	Відносне %
1. Грошові надходження, тис. грн. – всього	19550	36305	27122	7572	38,73
продукції рослинництва - всього	11742	29276	19895	8153	69,43
продукції тваринництва - всього	7808	7029	7227	-581	-7,44

Показники	Роки			Відхилення	
	2020	2021	2022	Абсолютне (+, -)	Відносне %
продукції рослинництва	8644	21663	14142	5498	63,60
продукції тваринництва	6512	6328	5914	-598	-9,18
3. Прибуток всього, тис. грн.	3882	8314	7066	3184	82,02
продукції рослинництва - всього	2676	7613	5753	3077	114,99
продукції тваринництва - всього	1206	701	1313	107	8,87
4. Валовий дохід, тис. грн.	18175	31294	24613	6438	35,42
5. Рівень рентабельності, %	25,61	29,70	35,23	9,61773	37,55
в т. ч.					
в галузі рослинництва	30,96	35,14	40,68	9,72235	31,41
в галузі тваринництва	18,52	11,08	22,20	3,6819	19,88

Проаналізувавши фінансові показники, можна зазначити позитивні зрушення в діяльності підприємства. За період спостереження рентабельність відносно базового року значно підвищилася. Грошові потоки у 2022 році порівняно з 2020 роком збільшилися на 7572 тис. грн., що становить 38,73% зростання, а загальна вартість виготовленої продукції зросла на 4900 тис. грн. або на 32,33%. Це відобразилося на прибутку, який підвищився на 3184 тис. грн., або на 82,02%. Водночас валовий дохід також відобразив зростання на 6438 тис. грн.

Бухгалтерський облік на досліджуваному підприємстві ДП ДГ «Оленівське» організовано у формі журнально-ордерного рахівництва, що підтримується автоматизованою системою обліку. Відповідність цього обліку до вимог законодавства закріплюється у внутрішньому документі - наказі про облікову політику.

Робочим планом рахунків досліджуваного підприємства згідно облікової політики є Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій, використання якого визначає Інструкція № 291 Міністерства фінансів України.

Регістри бухгалтерського обліку призначені для систематизації та упорядкування інформації, яка міститься у первинних документах,

відображення її на рахунках бухгалтерського обліку та у формуванні бухгалтерської звітності.

За організацію бухгалтерського обліку на підприємстві ДП ДГ «Оленівське» відповідає бухгалтерія. Планова структура бухгалтерії ДП ДГ «Оленівське», яка передбачена за штатним розкладом, наведена на рис. 2.2. Штатним розкладом передбачається централізована організація обліку на підприємстві.

Рис. 2.2. Структура бухгалтерії ДП ДГ «Оленівське»

До складу бухгалтерії мають входити головний бухгалтер, бухгалтер з обліку зарплати та бухгалтер з ведення касових операцій.

Облік виробничих запасів на ДП ДГ «Оленівське» веде бухгалтер підприємства. Порядок обліку виробничих запасів на ДП ДГ «Оленівське» зображено на рис. 2.3.

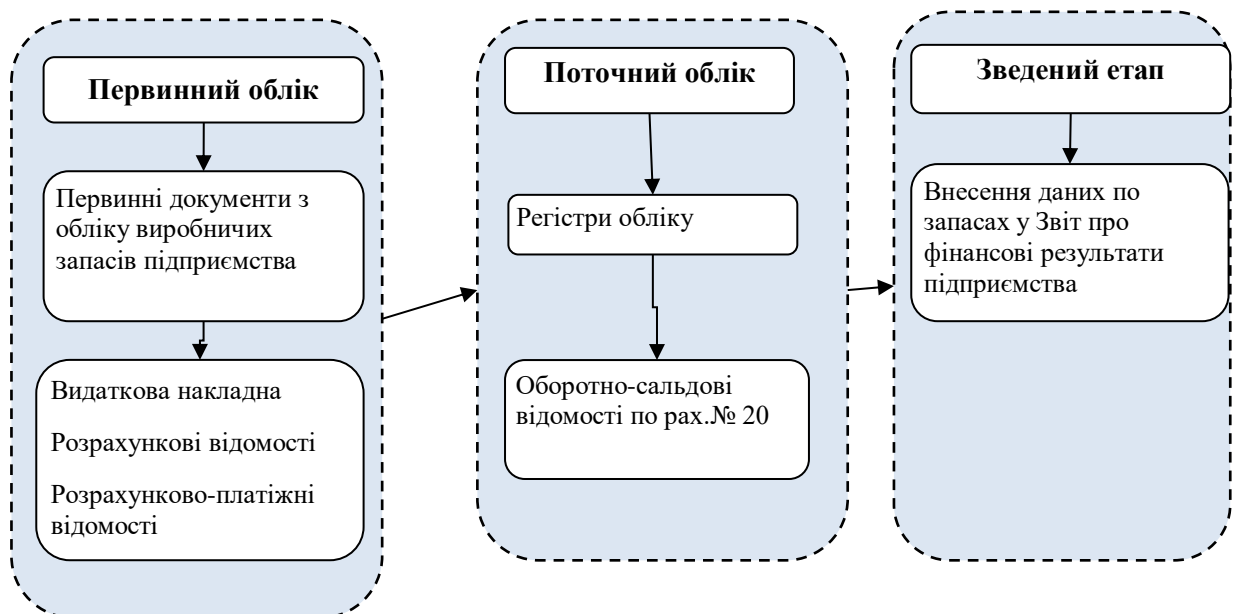

Рис. 2.3. Порядок обліку запасів на ДП ДГ «Оленівське»

З рис. 2.3. зрозуміло, що облік на ДП ДГ «Оленівське» проводиться таким чином. Спочатку в бухгалтерії обробляють і перевіряють первинні документи, потім відбувається поточний облік на рахунках обліку, складаються реєстри обліку. На останньому етапі на основі реєстрів обліку складається звітність.

Бухгалтерський облік на підприємстві ДП ДГ «Оленівське» ведеться згідно з Обліковою політикою.

Первісну вартість запасів, придбаних за плату, визначає по собівартості запасів згідно з П(с)БО 9. Первісну вартість запасів, виготовлених власними силами підприємства, визначає ДП ДГ «Оленівське» згідно з НП(с)БО 16. При відпуску запасів у виробництво, продажу чи іншому вибутті їх оцінку здійснює по методу ФІФО.

На підприємстві ДП ДГ «Оленівське» застосовується комп'ютеризована форма обліку, що функціонує на базі програмного забезпечення «1С: Бухгалтерія» (комплексна конфігурація, версія 8.2).

Відповідно до статті 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. №996-XIV [1], підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій. Первинні документи треба складати під час здійснення господарської операції, а якщо це неможливо – безпосередньо після її закінчення. Відповідальність за несвоєчасне складання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку та недостовірність відображених у них даних несуть особи, які склали та підписали ці документи.

Інформація, яка міститься у первинних документах, систематизується через подвійний запис на взаємопов'язаних рахунках бухгалтерського обліку, що утворюють реєстри синтетичного та аналітичного обліку.

Форми документів при здійсненні господарських операцій з виробничими запасами на ДП ДГ «Оленівське» наведені у табл. 2.8.

Документування обліку виробничих запасів на ДП ДГ «Оленівське»

Назва документу	Призначення документу
М-1 «Журнал обліку вантажів, що надійшли»	Журнал призначений для реєстрації прибуткових накладних
М-2 «Довіреність»	Довіреності використовуються для отримання представником підприємства, довіреною особою сировини, матеріалів, палива, запчастин, інвентарю, інструментів, товарів, основних засобів і інших товарно-матеріальних цінностей, а також нематеріальних активів, грошових документів і цінних паперів. Ці цінності можуть передаватися покупцю (одержувачу) як на платній, так і безкоштовній основі. Термін використання довіреності не повинен перевищувати 10 днів.
М-2а «Акт списання бланків довіреностей»	За цим документом списуються анульовані бланки довіреностей
М-3 «Журнал реєстрації довіреностей»	Журнал призначений для реєстрації виданих бланків довіреностей
М-4 «Прибутковий ордер»	Прибутковий ордер або Прибуткова накладна виписується комірником при прибуткуванні матеріалів або інших виробничих запасів на основі Видаткової накладної, що видав постачальник
М-8 «Лімітно-забірна картка»	Цей документ виписується комірником при відпусканні виробничих запасів до виробничих цехів
М-11 «Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів»	На підставі довіреності постачальник видає товарно-матеріальні цінності довіреній особі підприємства-покупця і оформляє це, як правило, «Накладною-вимогою на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів», форма М-11. Можливе складання акта приймання-передачі цінностей або іншого аналогічного документа, один примірник якого видається одержувачу – довіреній особі підприємства, а другий залишається у постачальника
М-12 «Картка № складського обліку матеріалів»	Картка складського обліку заповнюється для кожного окремого виду виробничих запасів. В картці проводяться записи з прибутку або видатку запасів, що враховуються в ній, і виводиться залишок на складі. Залишок переноситься з форми М-12 «Картка складського обліку матеріалів» у форму М-14 «Відомість обліку залишків матеріалів на складі». Відповідність залишків запасів у «Картці складського обліку матеріалів» й у «Відомості обліку залишків матеріалів на складі» підтверджує особа, відповідальна за перевірку даних картки і відомості – бухгалтер.
М-14 «Відомість обліку залишків матеріалів на складі»	Форма М-14 «Відомість обліку залишків матеріалів на складі» призначена для відображення залишків запасів на складі підприємства на кінець облікового періоду. Заповнюється на підставі даних форми М-12 «Картка складського обліку матеріалів»
М-16 «Матеріальний ярлик»	Форма М-16 «Матеріальний ярлик» застосовується для характеристики, позначення запасів, що знаходяться у місцях зберігання. Заповнюється «Матеріальний ярлик» комірником підприємства, причому на кожен номенклатурний номер – окремий бланк. «Матеріальний ярлик» закріплюється на полиці, стелажі, ящику, контейнері тощо, тобто у місці зберігання відповідного виду запасу або на самому запасі, і є для нього своєрідним паспортом.

Назва документу	Призначення документу
М-18 «Сигнальна довідка про відхилення фактичного залишку матеріалів від установлених норм запасу»	Якщо фактичний залишок запасу нижчий за рівень розрахованої норми, складається типова форма М-18 «Сигнальна довідка про відхилення фактичного залишку матеріалів від встановлених норм запасу». Форма М-18 використовується для контролю за відхиленням фактичного залишку запасів від встановлених норм запасу. Норму запасу матеріальних цінностей встановлює плановий відділ спільно з відділом поставок за основними технологічними матеріалами і, як правило, в кількості, яка може забезпечити безперервну роботу підприємства у період між поставками таких матеріалів. Довідку складає в одному примірнику комірник на підставі даних форми М-14 «Відомість обліку залишків матеріалів на складі». Він же зобов'язаний своєчасно повідомити відділ поставок про відхилення фактичного залишку запасу від норми запасу
М-19 «Матеріальний звіт»	Форма М-19 «Матеріальний звіт» призначений для обліку наявності і руху запасів, що знаходиться на будівельній ділянці у матеріально відповідальних осіб (бригадирів, начальників цехів, майстрів, комірників тощо). Використовують форму М-19 будівельні організації або підприємства, що здійснюють будівництво господарським способом
М-21 «Інвентаризаційний опис №»	Форма М-21 «Інвентаризаційний опис №__» складається при знятті натуральних залишків запасів, що знаходяться у матеріально відповідальних осіб (бригадирів, начальників цехів, майстрів, комірників тощо)
М-23 «Акт № про витрату давальницьких матеріалів»	Форма М-23 «Акт №__ про використання давальницької сировини» використовується для оформлення використання запасів, як правило, відкритого зберігання, які належать замовнику, але використовуються будівельною або монтажною організацією, що виконує роботи

Для документування операцій із запасами підприємство ДП ДГ «Оленівське» використовує форми документів, які доступні в програмному забезпеченні «1С: Бухгалтерія».

2.2 Синтетичний і аналітичний облік виробничих запасів на підприємстві

На етапі поточного обліку за даними первинних документів в бухгалтерії ДП ДГ «Оленівське» формують оборотно-сальдові відомості за 2 класом рахунків, а саме за 20 рахунком. При веденні поточного обліку виробничих запасів підприємство використовує рекомендації Інструкції №291 «Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу,

зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» (табл. 2.9, табл. 2.10).

Таблиця 2.9

Рахунок 20 «Виробничі запаси»

Субрахунок	Характеристика
201 «Сировина й матеріали»	На субрахунку 201 «Сировина й матеріали» відображаються наявність та рух сировини та основних матеріалів, які входять до складу продукції, що виготовляється, або є необхідними компонентами при її виготовленні (забудовники облік будівельних матеріалів і конструкцій ведуть на субрахунку 205 «Будівельні матеріали»). На цьому субрахунку ведеться облік основних матеріалів, що використовуються підрядними будівельними організаціями при здійсненні будівельно-монтажних, ремонтних робіт. Допоміжні матеріали, які використовуються при виготовленні продукції або для господарських потреб, технічних цілей та сприяння у виробничому процесі, також відображаються на субрахунку 201.
202 «Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби»	На субрахунку 202 «Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби» відображаються наявність та рух покупних напівфабрикатів, готових комплектуючих виробів (включаючи у підрядних будівельних організаціях будівельні конструкції та вироби – дерев'яні, залізобетонні, металеві, інші), що придбані для комплектування продукції, що випускається, які потребують додаткових витрат праці з їх обробки або збирання.
203 «Паливо»	На субрахунку 203 «Паливо» (нафтопродукти, тверде паливо, мастильні матеріали) обліковуються наявність та рух палива, що придбається чи заготовляється для технологічних потреб виробництва, експлуатації транспортних засобів, а також для вироблення енергії та опалення будівель. Тут також обліковуються оплачені талони на нафтопродукти і газ.
204 «Тара й тарні матеріали»	На субрахунку 204 «Тара й тарні матеріали» відображаються наявність і рух усіх видів тари, крім тари, яка використовується як господарський інвентар, а також матеріали й деталі, які використовують для виготовлення тари і її ремонту (деталі для збирання ящиків, бочкова клепка тощо).
205 «Будівельні матеріали»	На субрахунку 205 «Будівельні матеріали» підприємства-забудовники відображають рух будівельних матеріалів, конструкцій і деталей, обладнання і комплектуючих виробів, які належать до монтажу, та інших матеріальних цінностей, необхідних для виконання будівельно-монтажних робіт, виготовлення будівельних деталей і конструкцій.
206 «Матеріали, передані в переробку»	На субрахунку 206 «Матеріали, передані в переробку» обліковуються матеріали, передані в переробку на сторону та які надалі включаються до складу собівартості отриманих з них виробів. Затрати на переробку матеріалів, які оплачуються стороннім організаціям, відображаються безпосередньо за дебетом рахунків, на яких ведеться облік виробів, що отримані з переробки.

Субрахунок	Характеристика
207 «Запасні частини»	На субрахунку 207 «Запасні частини» ведеться облік придбаних чи виготовлених запасних частин, готових деталей, вузлів, агрегатів, які використовуються для проведення ремонтів, заміни зношених частин машин, обладнання, транспортних засобів, інструменту, а також автомобільних шин у запасі та обороті. На цьому ж субрахунку ведеться облік обмінного фонду повнокомплектних машин, устаткування, двигунів, вузлів, агрегатів, що створюються в ремонтних підрозділах підприємств, на ремонтних підприємствах.
208 «Матеріали сільськогосподарського призначення»	На субрахунку 208 «Матеріали сільськогосподарського призначення» обліковуються мінеральні добрива, отрутохімікати для боротьби зі шкідниками й хворобами сільськогосподарських культур, біопрепарати, медикаменти, хімікати, що використовуються для боротьби з хворобами сільськогосподарських тварин. Тут також відображаються саджанці, насіння й корми (покупні й власного вирощування), що використовуються для висаджування, посіву та відгодівлі тварин безпосередньо в господарстві.
209 «Інші матеріали»	На субрахунку 209 «Інші матеріали» обліковуються бланки суворого обліку (за вартістю придбання) відходи виробництва (обрубки, обрізка, стружка тощо), невиправний брак, матеріальні цінності, одержані від ліквідації основних засобів, які не можуть бути використані як матеріали, паливо або запасні частини на цьому підприємстві (металобрухт, утиль), зношені шини тощо.

Таблиця 2.10

Кореспонденція рахунку 20

За дебетом з кредитом рахунків	За кредитом з дебетом рахунків
20 «Виробничі запаси»	15 «Капітальні інвестиції»
23 «Виробництво»	20 «Виробничі запаси»
24 «Брак у виробництві»	23 «Виробництво»
26 «Готова продукція»	24 «Брак у виробництві»
27 «Продукція сільськогосподарського виробництва»	28 «Товари»
28 «Товари»	37 «Розрахунки з різними дебіторами»
37 «Розрахунки з різними дебіторами»	39 «Витрати майбутніх періодів»
40 «Зареєстрований (пайовий) капітал»	42 «Додатковий капітал»
42 «Додатковий капітал»	47 «Забезпечення майбутніх витрат і платежів»
46 «Неоплачений капітал»	80 «Матеріальні витрати»
48 «Цільове фінансування і цільові надходження»	84 «Інші операційні витрати»
63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	85 «Інші затрати»
64 «Розрахунки за податками й платежами»	91 «Загальновиробничі витрати»
68 «Розрахунки за іншими операціями»	92 «Адміністративні витрати»
71 «Інший операційний дохід»	93 «Витрати на збут»
74 «Інші доходи»	

Відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої Наказом Міністерства фінансів від 30.11.99 р. №291, для обліку запасів призначений 2-й клас Плану рахунків, який має відповідну назву: «Запаси». На рахунках цього класу об'єднується інформація про наявність і рух належних підприємству предметів праці, що призначені для обробки, переробки, використання у виробництві і для господарських потреб, а також засобів праці, які підприємство включає до складу малоцінних та швидкозношуваних предметів. До 2-го класу рахунків «Запаси» належать 8 рахунків та субрахунки.

Оцінка виробничих запасів є ключовим етапом у бухгалтерському обліку. Ця оцінка є визначальним моментом для належного урахування та подальшого обліку цих запасів. Використання одного загального грошового стандарту під час оцінки має значення в контексті основних принципів бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», вимірювання і узагальнення всіх господарських операцій підприємства у його фінансовій звітності здійснюється в єдиній грошовій одиниці. Оцінка виробничих запасів відіграє важливу роль в бухгалтерському обліку, оскільки від її якості безпосередньо залежать фінансові результати підприємства, а також показники його фінансового стану [1].

Оцінка виробничих запасів є складною процедурою, що регламентується стандартами бухгалтерського обліку, зокрема П(С)БО 9 «Запаси». Цей процес передбачає оцінку запасів у трьох ключових моментах: при отриманні, при вибутті та на момент складання балансу. Вчені та фахівці часто обговорюють, який саме метод оцінки запасів при їх вибутті є більш перспективним для практичного застосування, що відображається у наукових джерелах. При відвантаженні виробничих запасів виробляється оцінка за одним із методів, передбачених у П(С)БО 9 «Запаси», який вибирається для всіх одиниць обліку запасів з однаковим призначенням та умовами використання.

Як уже зазначено вище, при відпуску запасів у виробництво, продажу чи іншому вибутті їх оцінку бухгалтер ДП ДГ «Оленівське» здійснює по методу ФІФО.

Аналітичний облік виробничих запасів ведеться по кожному виду запасів, а також по місцях зберігання по окремих аналітичних рахунках в програмі «1С». Зразок картки аналітичного обліку наявності та руху виробничих запасів наведено у Додатку Є.

Запаси, які зараховуються на баланс підприємства ДП ДГ «Оленівське», можуть бути:

- 1) придбані за плату у сторонніх юридичних або фізичних осіб;
- 2) отримані у вигляді внеску в статутний капітал підприємства;
- 3) отримані підприємством на безоплатній основі.

Кожен із зазначених варіантів передбачає свій порядок оформлення документів і відображення операцій у бухгалтерському і податковому обліку.

У першому випадку, коли запаси придбаваються за плату в юридичних осіб, усе має починатися з договору. Однак, як показує практика, так буває далеко не завжди. Дуже часто працівники недооцінюють значення договорів, вважають, що їх розробка, затвердження і підписання – це зайве витрачання часу, у зв'язку з чим практикують придбання запасів (і не тільки запасів) шляхом оплати виставлених постачальником рахунків. Тобто в цьому разі підприємство діє за такою схемою (на прикладі придбання товарів, поопераційно):

1. Визначається постачальник (підприємство ТОВ «Олтекс»), який пропонує необхідний вид товару відповідної якості, що влаштовує покупця за ціною.

2. На підприємство ТОВ «Олтекс» направляється довірена особа від підприємства ДП ДГ «Оленівське», яка оглядає товар і приймає рішення про його купівлю.

Після цього вступає в силу етап переговорів між компанією «Олтекс» і ДП ДГ «Оленівське». На цьому етапі узгоджуються умови та параметри угоди, включаючи асортимент товарів, обсяг поставок, ціни, умови та строки

поставок, оплати та інші деталі. Усі ці умови детально фіксуються в договорі, який підписують обидві сторони. Цей документ виступає основою для вирішення можливих суперечок і пред'явлення претензій однією стороною до іншої у випадку невиконання умов договору. Проте, у разі, якщо угода укладається усно, як покупець, так і постачальник втрачають можливість мати письмові підтвержені умови, що може спричинити недорозуміння та потенційні втрати для обох сторін, оскільки не буде юридичної бази для вирішення суперечок чи конфліктів.

3. Визначивши обсяг купівлі, довірена особа підприємства ДП ДГ «Оленівське» заявляє про це представникові підприємства «Олтекс», уповноваженому виписувати покупцям рахунки на оплату.

1-а, 2-а і 3-я операції документально не оформляються і в бухгалтерському обліку не відображаються.

4. Представник підприємства «Олтекс» виписує розрахунковий документ на оплату і передає його довірентній особі підприємства ДП ДГ «Оленівське».

Довірена особа підприємства ДП ДГ «Оленівське» доставляє товар на склад підприємства і передає його комірнику, при цьому оформлюється «Прибутковий ордер» форми М-4. Величина витрат на транспортування включається у вартість придбаних товарів.

У табл. 2.11 наведені основні бухгалтерські проведення з обліку операцій при доставці товару власним транспортом після повної оплати всієї вартості товару.

Таблиця 2.11

Бухгалтерський облік операцій з придбання запасів з передоплатою при доставці товару власним транспортом або транспортом постачальника

№ операції	Зміст операції	Дата	Кореспонд. рахунок		Сума, грн.
			Д-т	К-т	
	1 варіант				
1.	Передоплата постачальнику	30.03.2023	371	311	5757427,45
2.	Відображена сума податкового кредиту по ПДВ	30.03.2023	641	644	1151485,49
3.	Для формування величини вартості запасів, що надійшли на склад, відкривається субрахунок 201 Відображена вартість отриманого запасу без ПДВ	1.04.2023	201	631	6908912,94

№ операції	Зміст операції	Дата	Кореспонд. рахунок		Сума, грн.
			Д-т	К-т	
4.	Нарахована сума податкового кредиту за ПДВ в ціні оплачених запасів	1.04.2023	644	631	1151485,49
5.	Переказ авансу в рахунок розрахунків з постачальником після виконання ним зобов'язань	1.04.2023	631	371	5757427,45
	2 варіант				
1.	Передоплата постачальнику	30.03.2023	371	311	5757427,45
2.	Відображена сума податкового кредиту за ПДВ	30.03.2023	641	644	1151485,49
3.	Оприбуткований отриманий запас без ПДВ	1.04.2023	201	631	6908912,94
4.	Нарахована сума податкового кредиту за ПДВ в ціні оплачених запасів	1.04.2023	644	631	1151485,49
5.	Переказ авансу в рахунок розрахунків з постачальником після виконання ним зобов'язань	1.04.2023	631	371	5757427,45

Виходячи з умов прикладу табл. 2.11, первісна вартість запасів, за якою вони зараховуються на баланс підприємства ДП ДГ «Оленівське» (або їх собівартість), складає 6908912,94 грн.

Бухгалтерські записи зі списання запасів у виробництво на ДП ДГ «Оленівське» відображено у табл. 2.12.

Таблиця 2.12

Бухгалтерські записи зі списання запасів у виробництво

№ з/п	Найменування операції	Бухгалтерський запис		Сума, грн.
		Дебет рахунка	Кредит рахунка	
1	Відпущено зі складу виробничі запаси і МШП для виробництва продукції (прямі матеріальні витрати)	23 «Виробництво»	20 «Виробничі запаси»	500074,09

Матеріальні ресурси, використані протягом місяця на виробництво продукції, робіт або послуги, у тому числі витрати на загальновиробничі потреби, обліковуються шляхом списання матеріальних витрат згідно з звітами осіб, що несуть матеріальну відповідальність, на основі договірних цін закупівлі (Д-т 23, Д-т 91 та інші – К-т 20). Для відображення реальної собівартості використаних матеріалів (їх первісної вартості) окремо у бухгалтерському обліку враховують транспортно-заготівельні витрати,

пов'язані з придбанням цих матеріалів. Для цього в кінці кожного місяця проводять розрахунок суми транспортних витрат, пов'язаних із постачанням матеріалів, які були витрачені на виробництво продукції, робіт або послуги.

Для виручки від реалізації, отриманої або нарахованої підприємством протягом звітного періоду, використовується рахунок 70 "Доходи від продажу".

Для отримання показника чистого доходу до дебету рахунка 70 відносяться податки (такі, як ПДВ, акцизний збір, інші обов'язкові податки та збори, що сплачуються з виручки від реалізації, а також та частина доходу, яка належить іншим підприємствам (за договорами комісії, спільної діяльності та ін.)

Реалізовані запаси списуються з кредиту рахунків обліку запасів у дебет рахунка 90 «Собівартість реалізації».

Рахунок 90 «Собівартість реалізації» призначено для відображення виробничої собівартості готової продукції (робіт, послуг) або собівартості товарів, що були реалізовані протягом звітного періоду.

У кінці року сальдо рахунків 70 і 90 списується на рахунок 791 «Результат основної діяльності», за даними якого визначається прибуток або збиток від основної діяльності за даними ДП ДГ «Оленівське» (табл. 2.13).

Таблиця 2.13

Бухгалтерські записи з обліку операцій, пов'язаних з реалізацією запасів на

ДП ДГ «Оленівське»

№ з/п	Найменування операції	Бухгалтерський запис		Сума, грн
		Дебет рахунка	Кредит рахунка	
1	Відображено виручку від реалізації продукції	36 "Розрахунки з покупцями та замовниками"	70 "Доходи від реалізації"	3834
2	ПДВ, інші податки і обов'язкові платежі (якщо реалізація здійснюється після передоплати, то податкове зобов'язання з ПДВ виникло в момент оплати, а значить, буде кредитуватися рахунок 643 "Податкові зобов'язання")	70 "Доходи від реалізації"	641 "Розрахунки за податками"	639
3	Списано покупну вартість товарів (виробнича собівартість готової продукції): за методом ФІФО;	90 "Собівартість реалізації"	20 "Виробничі запаси"	1550

№ з/п	Найменування операції	Бухгалтерський запис		Сума, грн
		Дебет рахунка	Кредит рахунка	
4	Списано в кінці року різницю між доходом (виручкою) від реалізації і сумою податків, що підлягають сплаті з виручки	70 "Доходи від реалізації"	791 "Результат основної діяльності"	1645
5	Списано в кінці року собівартість реалізації на фінансово-результатний рахунок, у т.ч. при використанні: методу ФІФО	791 "Результат основної діяльності"	90 "Собівартість реалізації"	1550

Внаслідок записів про реалізацію запасів на рахунку 791 «Результат основної діяльності» виникло кредитове сальдо. Варіювання собівартості реалізації відбувається в залежності від використаного методу на підприємстві. У зв'язку з цим фінансовий результат від реалізації одних і тих самих запасів, але при застосуванні різних методів буде таким:

- при методі ФІФО – 1550 грн;
- при методі середньозваженої собівартості – 2185,2 грн.

Таким чином, можна зробити наступний висновок. Підприємство може обирати для себе більш прийнятний метод оцінки матеріальних ресурсів при їх вибутті. Так, при методі ФІФО списана на собівартість готової продукції вартість матеріальних витрат буде менша, при цьому залишок запасів на складі за вартісною оцінкою буде більшим, а фінансовий результат більшим.

Найбільш об'єктивні результати отримаємо при застосуванні методу середньозваженої собівартості, оскільки тоді підприємство ДП ДГ «Оленівське» сплатить менший податок. Слід відмітити, що вибраний метод може збільшити витрати тільки в певному періоді, коли підприємство почне використовувати залишки запасів в інших періодах ефекту завищення матеріальних затрат можна не отримати, у зв'язку зі зміною вартості матеріальних ресурсів, що залишились на складі.

Після того, як отримані всі необхідні дані (оборотно-сальдові відомості по рахунках), бухгалтер вносить дані про запаси в Баланс ДП ДГ «Оленівське».

2.3 Внутрішній аудит виробничих запасів як складова системи управління підприємством

Аудиторську перевірку на ДП ДГ «Оленівське» проводить Приватне підприємство «Аудиторська компанія «Рейтинг-Аудит».

Аудит наявності і руху виробничих запасів ДП ДГ «Оленівське» складається з підготовчого, головного і узагальнюючого етапів.

На етапі підготовки до аудиту виробничих запасів укладається договір на проведення аудиту виробничих запасів, який є основним документом, який засвідчує факт досягнення домовленості між замовником та виконавцем перевірки: досконало вивчається нормативна база з питань відображення цих об'єктів у обліку та звітності.

Наступним етапом є розроблення плану аудиту, що сприятиме організації ефективної діяльності аудитора та контролю за роботою його помічників. Ключовим елементом такого планування є вивчення фінансового стану підприємства аудитором. Це розуміння дозволяє визначити події, трансакції та інші фактори, що могли вплинути на фінансову звітність підприємства. Такий аналіз зменшує ризик помилкових висновків аудитора, оскільки він може виявити недостовірність у звітності та відповідно скоригувати свою оцінку.

Важливим завданням на підготовчому етапі є оцінка надійності внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту ВЗ у клієнта. Оцінка внутрішнього контролю виробничих запасів на ДП ДГ «Оленівське» здійснюватися за напрямками:

- перевірка наявності первинної документації на всі господарські операції з виробничими запасами;
- розподіл функціональних обов'язків посадових осіб, які наділені функціями санкціонування і які відповідають за стан і рух ВЗ;
- забезпечення належних умов запобігання і експлуатації виробничих запасів на підприємстві;
- наявність необхідних дозволів керівництва на здійснення операцій з виробничими запасами;

– контроль записів у реєстрах обліку руху виробничих запасів тощо.

Оцінивши ступінь довіри до системи внутрішнього контролю В виробничих запасі і можливості використання результатів роботи внутрішнього аудитора, аудитор оцінює загальний аудиторський ризик перевірки.

Також на цьому етапі перевірки, під час огляду підприємства, аудитор детально досліджує склад та різновиди запасів, оцінює ступінь оснащеності основними засобами, аналізує їх стан зносу, визначає їхнє місцезнаходження, відповідальність за них та технічні параметри.

Аудит виробничих запасів Приватне підприємство «Аудиторська компанія «Рейтинг-Аудит» здійснено згідно з розробленим алгоритмом (рис. 2.3) та програмою аудиту.

Перший етап аудиту передбачає оцінку ефективності системи бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю. Ця оцінка здійснюється через два окремі тести: перевірку внутрішнього контролю та тестування бухгалтерського обліку виробничих запасів.

Обов'язки Ревізійної комісії включають перевірку фінансової звітності, каси, майна, рахунків та всієї документації, пов'язаної з управлінням підприємством. Комісія проводить засідання за потреби, проте не рідше одного разу на рік. Оскільки ця комісія має постійний доступ до внутрішніх процесів підприємства, вона може виявити поточні недоліки у роботі бухгалтерського відділу та надати допомогу у їх виправленні. Крім того, за потреби комісія може внести пропозиції щодо змін у стратегії розвитку підприємства. Результати тестування внутрішнього контролю та бухгалтерського обліку свідчать про їх достатню ефективність та надійність.

Виявлено, що визнання виробничих запасів відповідає П(С)БО 9; перевірялися критерії визнання виробничих запасів згідно з класифікацією виробничих запасів ; ведеться окремий облік різних видів виробничих запасів у відомостях.

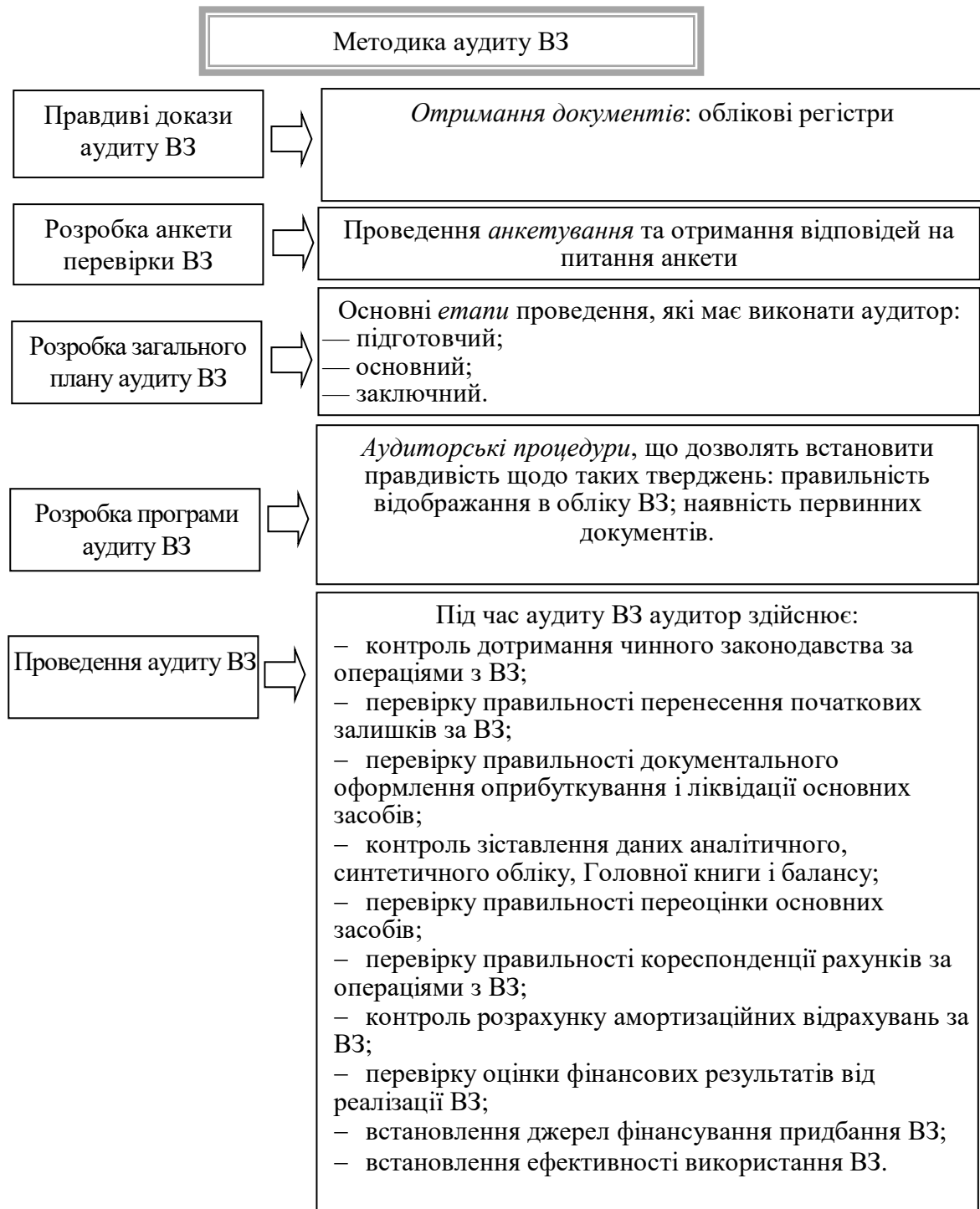

Рис. 2.3. Алгоритм аудиту виробничих запасів

Тож, можна зробити висновок, що управління аналітичним обліком виробничих запасів на ДП ДГ "Оленівське" відбувається на достатньому рівні деталізації. Дані аналітичного обліку систематично перевіряються у відповідності з синтетичними реєстрами та Головною книгою. Це свідчить про достатньо розвинену систему внутрішнього контролю в управлінні

виробничими запасами на цьому підприємстві, що сприяє позитивним результатам під час зовнішніх аудитів.

Другий етап аудиторської перевірки – визначення суттєвості конкретних груп ВЗ (П(С)БО 9) у загальному обсязі виробничих запасів.

Бухгалтерський облік виробничих запасів на ДП ДГ «Оленівське» ведеться щодо кожного об'єкта за такими групами:

- Права на користування майном;
- Права на комерційні позначення;
- Права на об'єкти промислової власності.

Третім етапом перевірки ВЗ підприємства згідно розробленого алгоритму є перевірка виробничих запасів щодо відповідності оцінки, умов визнання та класифікації цих виробничих запасів вимогам законодавства та П(С)БО 9.

У результаті перевірки встановлено:

- 1) визнання виробничих запасів на підприємстві здійснено без порушення вимог П(С)БО 9;
- 2) оцінка виробничих запасів здійснена без порушення вимог П(С)БО 9;
- 3) класифікація виробничих запасів підприємства здійснена без порушення вимог П(С)БО 9;
- 4) Виробничі запаси підприємства визнано за трьома групами: права на користування майном; права на комерційні позначення; права на об'єкти промислової власності.

Після класифікації виробничих запасів на підприємстві проводиться докладна перевірка кожної окремої групи відповідно до розробленої програми аудиту.

Відповідно до МСА 230 «Документація» термін «документація» означає матеріали, що підготовлені аудитором, або отримані внаслідок проведення аудиту та зберігаються у нього. Часто, цей термін вживають як «робочі документи» або «робоча документація».

Документація, що створюється під час аудиторської перевірки, поділяється на два типи: робочу та підсумкову, які мають відмінні завдання та характер.

Робоча документація представляє собою записи, які аудитор створює для фіксації виконаних процедур, результатів тестів, отриманої інформації та висновків, зроблених протягом аудиторського обстеження.

На зміст та форму робочих документів впливають наступні фактори:

- форма аудиторського висновку;
- характер та мета аудиту;
- стан бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю суб'єкта перевірки;
- конкретні методи та прийоми, що застосовуються аудитором під час перевірки;
- необхідність, за певних обставин, корегувати роботу асистентів та здійснювати контроль за її виконанням [10, с. 51].
- Аудитори використовують робочі документи для захисту своїх професійних оцінок та відповідності аудиторським стандартам. Ці документи стають важливими доказами при поданні пояснень перед контролюючими органами або у суді. Їх завдання – показати, що зібрана інформація є достовірною та відповідає аудиторському висновку. Робочі документи можуть мати різні форми: від паперових до електронних, у вигляді таблиць або стандартних звітів. Аудитори підбирають формат відповідно до особливостей конкретних аспектів аудиту, і ці документи допомагають під час планування та проведення аудиту, поліпшуючи контроль за процесом і реєструючи результати аудиторських експертиз для підтвердження їх прийнятих рішень.

До її складу відносять: інформація про юридичну та інформаційну структуру підприємства, сферу його діяльності та нормативні акти, які регулюють функціонування, оцінка внутрішнього контролю, аналіз ключових показників діяльності, плани та програми аудиту, перелік аудиторів, що проводили перевірку, висновки зовнішніх аудиторів, фінансові звіти та листи, що мають відношення до аудиту, аналітичні обрахунки, короткі описи значущих аспектів та висновки, зроблені аудитором щодо різних аспектів перевірки.

Тобто, аудитор детально реєструє в робочих документах характер, обсяг і час проведення аудиторських процедур, а також виконує планування та фіксує отримані результати. Під час аудиту аудитор використовує лише копії документів, не забираючи оригінали у підприємства.

Під час оформлення робочих документів аудитор повинен пам'ятати про важливість їхньої якості та професійності, забезпечуючи зрозумілість та доступність інформації. Це необхідно для того, щоб інший аудитор, ознайомлюючись з цією документацією, зміг усвідомити суть проведеного аудиту та обґрунтувати прийняті рішення щодо його результатів. Деякі відомості про перевірку можуть виявитися доступними лише після обговорення з аудитором, який підготував ці документи.

У процесі аудиту важливо формувати робочу документацію, що дозволяє виявити дрібні нюанси функціонування підприємства. Ці документи розробляються кожним аудиторським підприємством, враховуючи професійну підготовку та досвід аудиторів, а також встановлені процедури аудиту.

Для забезпечення ефективності та якості аудиторської роботи важливо використовувати уніфіковану форму робочої документації в аудиторських фірмах. Такий підхід сприяє стандартизації та організованості аудиторського процесу.

Також можна використовувати матеріали, які підготовлені клієнтом, в якості робочої документації, що допомагає прискорити процес оформлення документів. Для цього важливо заздалегідь звернутися до клієнта з проханням підготувати необхідні матеріали для використання під час аудиту. Відповідно до вищесказаного, робочі документи поділяються на:

– постійні: підприємство протягом тривалого періоду користується послугами одного аудитора, тому існує інформація, що не змінюється з року в рік та яка повинна бути відображена в робочій документації (копії статутних та реєстраційних документів);

– поточні, документи містять інформацію, що стосується перевірки поточного періоду фінансово-господарської діяльності (каса, заробітна плата, банк, реалізація та ін.).

При оформленні робочої документації аудиторська фірма виконує такі умови:

– на першій сторінці кожного робочого документа зазначають назву аудиторської фірми, назва підприємства на якому проводиться аудит, період перевірки та дата перевірки документації клієнта;

– кожному робочому документу надається назва, наприклад: «Аудит необоротних активів», «Аудит порядку і проведення інвентаризації», «Аудит руху необоротних активів»;

– з метою прискорення пошуку необхідної робочої документації кожному документові присвоюється код (шифр);

– на кожному документі проставляється прізвище аудитора, який його сформулював.

Після завершення аудиту робочі документи залишаються у власності аудитора. На їх основі аудитор складає витяги. Однак важливо зауважити, що ці витяги не є складовою частиною фінансової документації підприємства. Хоча робоча документація є власністю аудитора, його право власності підлягає етичним нормам та умовам конфіденційності.

Після завершення аудиту ця документація передається до архіву аудиторської організації для обов'язкового зберігання. Термін зберігання визначається відповідно до практики аудиторської діяльності, юридичних вимог та інших умов. Проте мінімальний строк зберігання робочої документації повинен бути не менше за три роки з моменту надання аудиторського висновку клієнтові.

Робочу документацію не можна вимагати або вилучати від аудитора, за винятком випадків, коли на аудиторську фірму розпочата кримінальна справа органами правопорядку.

Підсумкова документація складається з аудиторського висновку та документів, які передаються замовнику перевірки. Аудиторський висновок є обов'язковою складовою підсумкової документації.

Аудиторський висновок підписує від імені аудиторської фірми її директор або аудитор, який має сертифікат аудитора України відповідної серії. Оскільки аудиторська фірма несе юридичну відповідальність за якість проведеного аудиту та згідно з Законом України «Про аудиторську діяльність» може бути позбавлена права на аудиторську діяльність Аудиторською палатою України у разі неякісного проведення аудиторської перевірки.

У день завершення аудиту аудитор передає результати своєї роботи керівництву підприємства. Дата, яка вказується в аудиторському висновку, визначається саме в цей день, коли керівництво підприємства підписує акт прийому-передачі аудиторського висновку.

Після завершення аудиту аудитор готує дві основні документаційні звітності: звіт про виконану аудиторську перевірку та аудиторський висновок.

Таким чином, підсумкова робоча документація складається з:

- розширеного звіту аудитора;
- листа інформування найвищого управлінського персоналу (у окремих випадках);
- звіту незалежного аудитора відповідно до вимог МСА;
- рекомендацій клієнту.

2.4 Аналіз надходження, використання та вибуття виробничих запасів на підприємстві

Очевидним є те, що базові теоретичні положення економічного аналізу виробничих запасів – мета, завдання, об'єкти, суб'єкти, процедури – підпорядковуються цілям управління виробничими запасами підприємства та стилю керівництва, узгоджуються із рухом інформаційних потоків сільськогосподарського підприємства, визначаються взаємодією центрів відповідальності, рівнем кваліфікації користувачів інформації. При цьому

обов'язково враховується економічна та матеріальна природа виробничих запасів, їх здатність переносити вартість на готову продукцію в межах одного виробничого циклу.

Основну мету системи управління виробничими запасами вбачають в оптимізації величини витрат, пов'язаних з придбанням, зберіганням і відпуском запасів. Однак, враховуючи динамічність і невизначеність попиту на цукор на внутрішньому ринку, таке завдання виявляється не завжди коректним і досяжним.

Високий науковий рівень управління вимагає комплексний розвиток і розширення аналітичної роботи на підприємствах. Акцент аналітичної роботи на сучасних підприємствах перенесено на перспективні завдання управління: аналітичне передбачення, прогнозування, планування, бюджетування. Тому мета економічного аналізу виробничих запасів не повинна обмежуватись окремою ситуацією на ринку.

Мета аналізу виробничих запасів на ДП ДГ «Оленівське» полягає у виявленні внутрішніх потенційних можливостей для оптимізації їхнього використання, збільшення обсягів виробництва та прибутковості. Це досяжно через зниження собівартості виробництва..

У ході фінансово-економічного аналізу виробничих запасів на ДП ДГ «Оленівське» виникають ряд питань, що стосуються оцінки матеріального забезпечення підприємства та ефективного використання матеріальних ресурсів. Таким чином, мета та ключові завдання аналізу виробничих запасів наступні (табл. 2.14).

Таблиця 2.14

Організаційно-методична модель аналізу виробничих запасів
ДП ДГ «Оленівське»

МЕТА	→	Підвищення ефективності виробництва за рахунок більш раціонального використання виробничих запасів.
ЗАВДАННЯ	→	1. Аналіз якості розрахунків, які здійснюються на підприємстві для визначення потреби у матеріальних ресурсах та аналіз якості норм витрат сировини на виробництво продукції.

2. Оцінка роботи служб матеріально-технічного забезпечення з точки зору забезпечення безперебійності постачання виробництва усіма необхідними видами матеріальних ресурсів.	
3. Факторний аналіз ефективності використання виробничих запасів.	
4. Оцінка достатності матеріальних ресурсів для забезпечення ритмічної роботи підприємства та можливості зниження потреби у запасах.	
5. Виявлення резервів зниження матеріальних витрат.	
ІНФОРМАЦІЙНА БАЗА	→ 1. Контракти, угоди на постачання сировини та матеріалів.
	2. План матеріально-технічного постачання.
3. Оперативні дані відділу матеріально-технічного постачання.	
4. Дані аналітичного бухгалтерського обліку про надходження, витрати та залишки сировини.	
5. Бухгалтерська звітність «Баланс» (форма №1), «Звіт про фінансові Результати»(форма №2).	
6. Статистична звітність «Звіт про основні показники діяльності підприємства» (форма № 1-підприємство).	

Формалізація завдань є базовим елементом методики аналізу ефективного використання виробничих запасів. Основні завдання аналізу виробничих запасів на ДП ДГ «Оленівське» доцільно унаочнити у вигляді дерева завдань (рис. 2.4).

Мета аналізу – аналітичне обґрунтування управлінських рішень щодо підвищення ефективності використання виробничих запасів, яке базується на комплексній оцінці впливу взаємодії економічних чинників

Рис. 2.4. Дерево завдань економічного аналізу виробничих запасів (фрагмент)

[авторське бачення]

Запропонований підхід, на нашу думку, відповідає погляду, висловленому А. Д. Шереметом, щодо ролі економічного аналізу як складової управлінської діяльності. Цей аналіз базується на зборі економічної інформації, її перетворенні в аналітичну форму та подальшому перетворенні в належному форматі та вчасно для прийняття обґрунтованих рішень.

Показники використання основних видів запасів на ДП ДГ «Оленівське» наведено у табл. 2.15.

Показники використання основних видів запасів на ДП ДГ «Оленівське»
за 2020-2022 роки, тис. грн.

№ з/п	Показники	2020 рік		2021 рік		2022 рік		Відхилення (+,-)	
		Тис. грн.	Частка в,%	Тис. грн.	Частка в,%	Тис. грн.	Частка в,%	Тис. грн.	Частки в,%
1	Сировина та матеріали	69	8,0	267	21,3	370	20,5	+301	+12,5
2	Паливо	18	2,1	31	2,5	54	3,0	+36	+0,9
3	Будівельні матеріали	68	7,9	103	8,2	201	11,1	+193	+3,2
4	Запасні частини	39	4,5	129	10,3	156	8,7	+117	+4,2
5	Інші запаси	7	0,8	19	1,5	28	1,6	+21	+0,8
6	Готова продукція	272	31,6	312	24,9	337	18,7	+65	-12,9
7	Товари	388	45,1	391	31,3	655	36,4	+267	-8,7
8	Разом	861	100	1252	100	1803	100	+942	х

З табл. 2.15 видно, що запаси на за три роки на ДП ДГ «Оленівське» (з 2020 року по 2022 рік) зросли на 942 тис. грн., або на 10%, при чому зросли усі види запасів до яких входять виробничі запаси, готова продукція та товари. Як ми вже зазначали, виробничі запаси зросли за досліджуваний період зросли з 201 тис. грн. в 2020 році до 809 тис. грн. в 2022 році (на 300%), у той час як інші запаси (товари та готова продукція) зросли з 660 тис. грн. в 2020 році до 994 тис. грн. (на 50%).

Розглянемо більш детально динаміку кожного елемента запасів підприємства (табл. 2.15).

З табл. 2.15 видно, що за аналізований період запаси зазнали значних змін. У 2022 р. порівняно з 2020 р. використання сировини і матеріалів збільшилось на 301 тис. грн., порівняно з 2021 р. – на 198 тис. грн. Використання палива збільшилось відповідно на 36 тис. грн. та 23 тис. грн. Використання будівельних матеріалів (напівфабрикатів) у 2022 р. порівняно з попередніми роками мало тенденцію до збільшення, відповідно на 193 тис. грн. та 98 тис. грн.

Велику питому вагу у складі запасів на ДП ДГ «Оленівське» займають також товари. Показник використання товарів у 2022 р. порівняно з 2020 р.

збільшився на 267 тис. грн. Показник використання готової продукції у 2022 р. порівняно з 2020 р. збільшився на 65 тис. грн. Важливо відзначити, що при зменшенні обсягів запасів можуть виникнути проблеми з постачанням та виробничим процесом, що призведе до зниження активності підприємства та його чистого прибутку. У той же час, надмірний обсяг запасів може призвести до надмірного накопичення матеріальних ресурсів і фінансових втрат через їх непродуктивне використання. Тому, важливо акцентувати увагу на контролі за динамікою змін у рівнях запасів, спрямованою на їх оптимізацію.

Аналіз передбачає, що кожний вид запасів потрібно розглядати окремо, і не підводити всі показники під один знаменник, тому розглянемо показники використання виробничих запасів в зв'язку з показниками обсягів виробництва за відповідні роки та оформимо у вигляді таблиці 2.16.

Таблиця 2.16

Обсяг реалізованої продукції ДП ДГ «Оленівське» за 2020-2022 роки, тис.

грн

№ з/п	Показники	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Відхилення (+,-)	
					2022-2020	2022-2021
1	Пшениця	1256	1138	2127	+871	+989
2	Кукурудза на зерно	1381	1038	1749	+368	+711
3	Соняшник	934	770	1371	+437	+601
4	Ріпак	487	402	716	+229	+314
5	Разом	4061	3348	5963	+1902	+2615

Аналізуючи дані табл. 2.16, можна відмітити, що підвищення показників використання виробничих запасів в 2022 р. не випадкове, адже саме в 2022 р. обсяги виробництва продукції були найбільшими, про що свідчать дані виконання виробничої програми.

Важливо відзначити, що для оцінки ефективності використання виробничих запасів можна використовувати два типи показників: узагальнюючі та окремі. У економічній теорії та практиці узагальнюючі показники включають

матеріалоемність продукції, матеріаловіддачу та коефіцієнт використання матеріалів.

Одними з ключових показників, які відображають ефективність використання виробничих запасів, є матеріалоемність та матеріаловіддача. Матеріалоемність продукції визначається як відношення суми матеріальних витрат до вартості виготовленої продукції. Цей показник демонструє, скільки матеріальних ресурсів витрачається на виробництво одиниці продукції. Протилежним до матеріалоемності є показник матеріаловіддачі, який обчислюється як відношення вартості виготовленої продукції до суми матеріальних витрат. Цей показник відображає ефективність використання матеріальних ресурсів, показуючи, скільки продукції отримано з кожної одиниці спожитих матеріалів.

Дані для розрахунку матеріалоемності та матеріаловіддачі по ДП ДГ «Оленівське» наведено у таблиці 2.17.

Таблиця 2.17

Обсяги матеріальних витрат ДП ДГ «Оленівське» за 2020-2022 роки, тис.

грн.

№ з/п	Показники	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Відхилення (+,-)	
					2022-2020	2022-2021
1	Пшениця	411	486	1544	+1133	+1058
2	Кукурудза на зерно	375	443	1408	+1033	+965
3	Соняшник	278	329	1045	+767	+716
4	Ріпак	145	171	545	+400	+216
5	Разом	1209	1429	4542	+3333	+3113

Порівнюючи дані таблиць 2.16 та 2.17, можна легко простежити тенденцію відповідного збільшення обсягів виробництва до збільшення кількості запасів, що використовуються для виробництва продукції.

Як було зазначено вище, матеріалоемність розраховується як відношення матеріальних витрат до вартості виробленої продукції. Розрахуємо даний показник по ДП ДГ «Оленівське»:

$$K_{\text{мн}} (2020 \text{ р.}) = 1209 / 4061 = 0,3;$$

$$K_{\text{мн}} (2021 \text{ р.}) = 1429 / 3348 = 0,43;$$

$$K_{\text{мн}} (2022 \text{ р.}) = 4542 / 5963 = 0,76.$$

Коефіцієнт матеріаловіддачі обчислюється відношенням вартості виробленої продукції до обсягу матеріальних витрат. Для досліджуваного підприємства він буде становити:

$$K_{\text{мв}} (2020 \text{ р.}) = 4061 / 1209 = 3,36;$$

$$K_{\text{мв}} (2021 \text{ р.}) = 3348 / 1429 = 2,34;$$

$$K_{\text{мв}} (2022 \text{ р.}) = 5963 / 4542 = 1,31.$$

Основні коефіцієнти ефективності використання виробничих запасів ДП ДГ «Оленівське» оформимо у вигляді табл. 2.18.

Таблиця 2.18

Основні коефіцієнти ефективності використання виробничих запасів ДП ДГ «Оленівське» за 2020-2022 роки

№ з/п	Показники	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Відхилення (+,-)	
					2022-2020	2022-2021
1	Матеріалоємність	0,3	0,43	0,46	+0,13	+0,03
2	Матеріаловіддача	3,36	2,34	1,31	-1,02	-1,03

Як свідчать дані табл. 2.18, матеріалоємність у 2022 р. порівняно з 2020 р. зросла на 0,13 пункти, порівняно з 2022 р. зросла на 0,03 пункти. Це є негативною тенденцією, оскільки даний коефіцієнт є вартісним показником, який відображає рівень матеріальних витрат (без амортизації) на кожен гривню товарної продукції. Таким чином, з кожним роком зростають витрати на матеріали на 1 гр. товарної продукції, це визвано економічною кризою в країні, девальвацією гривні, зростанням інфляційних процесів. В 2022 році витратність матеріалів на 1 гр. товарної продукції зросла на 13 копійок, або на 53%.

Коефіцієнт матеріаловіддачі у 2022 р. порівно з 2020 р. зменшився на 1,02 пункти, порівняно з 2021 р. зменшився на 1,03 пункти, що також є негативною тенденцією, оскільки даний показник характеризує вихід продукції з кожної гривні витрачених матеріальних ресурсів.

Отже, основна ціль аналізу використання виробничих запасів на

підприємстві полягає в підвищенні продуктивності виробництва шляхом раціонального використання цих запасів. Проведення аналізу ефективності використання виробничих запасів передбачає розрахунок показників матеріалоемності та матеріаловіддачі. Цей аналіз має на меті виявлення можливостей для зменшення витрат на матеріали в процесі виробництва продукції. Такий підхід надає додаткові ресурси для збільшення обсягів виробництва, а також сприяє зниженню вартості виробництва.

Підприємству потрібно вирішити проблему зниження матеріаловіддачі шляхом пошуку більш дешевих постачальників сировини, або використання ресурсозберігаючих технологій на виробництві.

Далі розглянемо в табл. 2.19 інші показники використання виробничих запасів на підприємстві.

Таблиця 2.19

Показники для аналізу стану виробничих запасів на підприємстві

№ з/п	Показники	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Відхилення (+,-)	
					2022-2020	2022-2021
1	Тривалість одного обороту оборотних активів	17,6	40,32	41,0	-23,4	-0,68
2	Кількість оборотів за певний період	20,5	8,9	8,8	-11,7	-0,1
3	Коефіцієнт завантаження запасів в обороті	0,05	0,11	0,11		
4	Величина запасів, що вивільняється, тис. грн.	х	х	х	193,8	х

З табл. 2.19 видно, що не зважаючи на підвищення матеріаловіддачі, на підприємстві проводиться робота по ефективному використанню виробничих засів: так за досліджуваний період зменшилась тривалість одного обороту виробничих запасів, що дало можливість вивільнити 193,8 тис. грн. додаткових коштів в оборот ДП ДГ «Оленівське». Це позитивний момент в роботі підприємства при складній економічній ситуації.

Таким чином, відзначимо, що виробничі запаси на ДП ДГ «Оленівське» використовуються ефективно.

РОЗДІЛ 3

ПОКРАЩЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

3.1 Застосування аналітичних методів в аудиті виробничих запасів

Враховуючи аудиторські докази підприємства, керуючись Законом України «Про аудиторську діяльність», Міжнародними стандартами аудиту, надання впевненості та етики Міжнародної федерації бухгалтерів, прийнятих Аудиторською палатою України в якості національних (зокрема МСА 701 та 720), та зважаючи на те, що виконані необхідні умови:

- аудитор отримав всю інформацію і пояснення, необхідні для цілей аудиту;
- надана інформація достатня для відображення реального стану справ Товариства;
- є адекватні і достовірні дані з усіх суттєвих питань;
- фінансова документація підготовлена у відповідності з прийнятою на Товаристві обліковою політикою, котра в цілому відповідає вимогам законодавства України.

Ми вважаємо, що аудиторська фірма отримала достатні та відповідні аудиторські докази для висловлення висновку.

Аудиторська компанія не спостерігала за інвентаризацією активів та зобов'язань ДП ДГ «Оленівське» станом на 31.12.2022 року, однак за допомогою здійснення інших аудиторських процедур отримала можливість підтвердити суму активів та зобов'язань, відображених в фінансових звітах ДП ДГ «Оленівське» протягом 2022 року, в межах рівня суттєвості, визначеного відповідно до листа Міністерства фінансів України від 29.07.2003 р. № 04230-04108.

Наша оцінка полягає в тому, що фінансова звітність адекватно та точно відображає фінансове положення на момент завершення 2022 року, тобто

станом на 31 грудня, а також фінансові результати за 2022 рік, у відповідності до НПСБО.

З метою підвищення ефективності аудиту виробничих запасів на ДП ДГ «Оленівське» пропонується проведення перевірок за наступними етапами:

1) проведення перевірки бухгалтерських документів, які призначені для відображення стану, наявності, руху, вибуття виробничих запасів, а також являються відправною точкою для проведення внутрішнього аудиту та аналізу стану, ефективності використання виробничих запасів на підприємстві з метою прийняття відповідних управлінських рішень [4, с.157];

2) проведення перевірки документів служби внутрішнього контролю надані службою внутрішнього контролю, для підтвердження правильності формування бухгалтерських записів та даних форм фінансової звітності стосовно операцій з виробничими запасами;

3) проведення правильності застосування способів нарахування амортизації, а також термінів її нарахування;

4) проведення перевірки правильності обліку переоцінки виробничих запасів, використовуючи для цього документи, які підтверджують ринкові ціни, розрахунки, переоцінки;

5) проведення перевірки операцій з вибуття виробничих запасів;

6) проведення аналізу ефективності використання виробничих запасів підприємства;

7) складання і подання аудитором аудиторського висновку;

8) визначення основних напрямів щодо підвищення ефективності використання та управління виробничими запасами на підприємстві.

3.2 Моніторинг наявності та руху виробничих запасів на підприємстві з метою їх оптимального використання

До шляхів підвищення ефективності використання виробничих запасів на ДП ДГ «Оленівське» можна віднести впровадження моніторингу за економічно обґрунтованими нормами запасу.

Аналізуючи структуру і склад запасів, обов'язково потрібно враховувати те, що вони повинні бути оптимальними. Щоб досягнути цієї оптимальності, треба зробити розрахунки потреби у запасах, налагодити стабільні договірні зв'язки з партнерами, належно забезпечити організацію виробничого процесу [1]. Цілком погоджуємось із Т.А. Довгою, що причиною незадовільного фінансового стану підприємства є нестача чи надлишок запасів. Зокрема, можливі наслідки для підприємства за умови наявності надлишкових виробничих запасів та їх нестачі представлено на табл. 3.1 [10, с. 7].

Таблиця 3.1

Наслідки надлишку та нестачі запасів на ДП ДГ «Оленівське»

Надлишок запасів	Нестача запасів
Збільшення витрат на зберігання запасів	Втрата клієнтів, іміджу підприємства
Збільшення псування, крадіжок, неефективного використання запасів	Додаткові витрати за терміновість поставок
Збільшення страхових платежів	Чутливість до зростання цін
Проблеми з ліквідністю	Простої виробництва

Отже, ефективне управління запасами матеріалів та сировини спирається на єдиний принцип: підтримувати їх на мінімально безпечному рівні, тобто такому, що враховує надійність поставок і дає змогу уникнути зайвих витрат на зберігання та ефективного їх використання. При цьому в організації аналізу забезпеченості підприємства запасами та ефективності їх використання надзвичайно важливе місце посідає інформаційне забезпечення. Усі джерела інформації для аналізу матеріальних ресурсів можна поділити на три ключові групи:

- планові (для аналізу забезпечення потреби підприємства в матеріальних ресурсах; містять перспективні і поточні плани матеріально-технічного забезпечення специфікаціях, планові калькуляції виробів, а також бізнес-плани);
- обліково-звітні (для проведення ретроспективного аналізу матеріальних ресурсів;
- позаоблікові (дані, не передбачені встановленими формами обліку й звітності: договори на постачання сировини та матеріалів та ін.) [13].

Таким чином, інформаційне забезпечення аналізу запасів у ДП ДГ «Оленівське» визначається як система зібраних даних та методів їх обробки, що відображає реальну діяльність об'єкта вивчення, вплив факторів, що його визначають, та потенційні можливості для впровадження необхідних управлінських заходів. При цьому результативність економічного аналізу значною мірою залежить від обсягу, повноти й достовірності економічної інформації. Тому при оцінці забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами та ефективності їх використання використовується не тільки бухгалтерсько-економічна інформація, але й технічна, технологічна та інша додаткова інформація.

Використання обчислювальної (комп'ютерної) техніки та створення на цій основі автоматизованих робочих місць (АРМ) складських працівників, та працівників обліку забезпечить [6]:

- зменшення обсягу робіт з одноманітними операціями;
- прискорення опрацювання даних первинних документів;
- автоматизацію формування звітних форм;
- деталізацію аналітичного рівня обліку запасів;
- відмову від користування типографськими бланками первинних документів і звітності і т. д.

Необхідно враховувати, що впровадження програми для обліку та аналізу запасів буде вважатись удосконаленням даної діяльності лише тоді, коли в результаті такого впровадження підвищиться ефективність і поліпшиться якість ведення обліку та аналізу на підприємстві.

Використання комп'ютерних технологій для обліку та аналізу даних значно підвищує продуктивність роботи аналітика та істотно удосконалює його організацію на підприємстві, де ведення обліку часто характеризується хаосом. Ця можливість пов'язана з фактом, що автоматизований спосіб обробки даних потребує чіткого та формального опису облікових процедур у вигляді алгоритмів, що сприяє створенню систематизації у виконанні обов'язків обліковцями.

Найвний інтервал часу для виконання аналітичних операцій через автоматизовану інформаційну систему дозволяє негайно прискорити весь процес обліку та аналізу. При внесенні коригувань до даних на будь-якому робочому місці результати відразу стають доступними для всіх користувачів, що працюють у цій системі. Тому при такому організованому підході потрібно дотримуватись строгої дисципліни користувачів і вимагається відповідний рівень кваліфікації усіх співробітників, які вносять інформацію до загальної бази даних.

Спільна інформаційна база надає можливість спільного використання нормативно-довідкової інформації, такої як реєстри зовнішніх організацій, структурних підрозділів, категорій обліку, правильних відповідей для рахунків, каталогів виробничих запасів та стандартних операцій у господарстві тощо.

Автоматизоване оброблення даних з аналізу виробничих запасів на практиці забезпечується різними способами:

- розробленням спеціальною формою на замовлення управлінської інформаційної системи підприємства (у тому числі й інформаційної системи обліку);
- придбання універсального програмного комплексу (або окремого його модуля) на ринку програмного забезпечення;
- автоматизацією облікового процесу силами фахівців підрозділу з автоматизованого оброблення даних підприємства;
- використанням табличних процесорів обліковими працівниками для забезпечення автоматизованого розв'язання окремих задач конкретної ділянки обліку [13].

Огляд основних сучасних продуктів автоматизації аналізу виробничих запасів дозволяє говорити про різноманітність підходів, орієнтованих на користувача інформації.

Таблиця 3.2

Огляд сучасних продуктів автоматизації аналізу виробничих запасів

Програмний продукт	Основні функціональні можливості
Hyperion Pillar	Система підвищує надійність, ефективність і швидкість ітераційного ієрархічного процесу бюджетування, дозволяє брати участь менеджерам всіх підрозділів у складанні бюджету, адаптує бюджет до змін зовнішнього середовища.
Hyperion Planning	Інтернет-орієнтоване рішення для бюджетування, планування й прогнозування, що дозволяє забезпечити інтегрований процес підготовки й узгодження планів у масштабах організації (групи організацій).
Adaytum e.Planning	Складається із трьох модулів, кожен з яких оптимізований відповідно до розподілу ролей учасників процесу планування: e.Planning Analyst; e.Planning Contributor; e.Planning Reporter.
Comshare MPC	Комплексна система автоматизації процесів бюджетування, фінансового планування, консолідації й управлінського аналізу.
«Інталев: Бюджетне управління»	Дозволяє планувати й аналізувати фінансово-господарські операції підприємства в єдиній інформаційній системі.
КІС:Бюджетування	Спеціалізоване програмне забезпечення, призначене для складання річного бюджету підприємства з помісячною деталізацією. Розрахунок бюджету базується на аналізі можливостей індивідуального підприємства з виробництва продукції з обліком наявних виробничих потужностей, графіків капітальних ремонтів і забезпечення виробництва необхідними покупними компонентами й напівфабрикатами власного виготовлення.
BPlan	Використовується для розробки, аналізу й контролю виконання бюджетів у невеликій або середній компанії. Він призначений для рішення завдань фінансового планування, що коштують перед керівниками, фінансовими директорами, економістами та фінансовими аналітиками.
ІС: Підприємство 7.7 «Фінансове планування»	Основні характеристики програмного продукту: аналітичні можливості звітів; засобу моделювання фінансових потоків організації; аналізу еластичності планів за принципом «що буде, якщо...»; дисконтування майбутніх фінансових потоків для аналізу ефективності інвестицій з погляду NPV.

Обираючи програмний продукт, користувачі орієнтуються передусім на цілі управління виробничими запасами підприємства. В Україні поширеним продуктом у сфері бюджетування залишається ІС: Підприємство 7.7 «Фінансове планування».

Типове рішення «Фінансове планування» – єдиний додаток для стратегічного й оперативного планування (бюджетування); збору даних про

фактичне виконання плану; план-фактного аналізу виконання бюджету; моделювання, аналізу й прогнозування фінансового стану підприємства.

Конфігурація здатна зберігати безліч варіантів даних, що відображають той же період діяльності підприємства: різноманітні плани (оптимістичні, песимістичні, середньозважені тощо), інформацію про фактичну діяльність компанії, дані з декількох незалежних підприємств. Порівняння різних версій дозволяє відібрати найбільш підходящий варіант розвитку ситуації для поточних цілей фірми, провести аналіз відхилень фактичних даних від планованих, порівняти досягнення різних компаній. Також версії можуть відрізнятися за рівнем деталізації збереженої інформації від дня до року.

Бюджетування та аналіз інформації можна проводити з огляду на окремі центри відповідальності та напрями діяльності в ДП ДГ «Оленівське». Однак, це передбачає можливість роботи кількох користувачів одночасно. Всі дані зберігаються в одній базі, тому зміни, внесені одним користувачем, автоматично стають доступними для інших. При колективній роботі всі учасники планування й обліку мають спільний доступ до системи, що відображає центри відповідальності, напрями діяльності, фінансові показники та бюджетні статті. Це сприяє вирішенню проблеми узгодження даних, підготовлених різними підрозділами.

Можливості обмеження доступу до даних у конфігурації "Фінансове планування" дозволяють налаштувати для кожного користувача окремий перелік аналітичних об'єктів та визначити часові рамки, в межах яких він може переглядати й змінювати інформацію. Це особливо актуально для функціонування різних структурних підрозділів в ДП ДГ «Оленівське».

У той же час, неякісна реалізація зазначених аналітичних процедур на ДП ДГ «Оленівське» внаслідок порушення методології, неправильне застосування існуючих методик, використання недостовірної (неточної, застарілої) інформації, перевищення термінів підготовки аналітичного обґрунтування тощо можуть призвести до необґрунтованого накопичення залишків виробничих запасів у місцях зберігання, неритмічність поставок від постачальника, порушення безперервності виробничого циклу, зниження

рентабельності виробництва, інших негативних наслідків. Тому необхідно скласти модифіковану модель аналізу виробничих запасів.

Наприклад, виконання аналітичних процедур з оптимізації структури і обсягу виробничих запасів сприятимуть нейтралізації впливу внутрішніх ризиків та мінімізації зовнішніх очікуваних ризиків на формування і динаміку виробничих запасів (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Модифікована модель аналізу виробничих запасів ДП ДГ «Оленівське»:
блок 1 [розробка автора]

Завдання аналізу	Аналітичні процедури			
1. Оптимізація структури і обсягу виробничих запасів	1.1. Аналіз динаміки надходження, вибуття, залишків виробничих запасів	1.2. Оцінка впливу факторів на зміну обсягів і вартості надходження, вибуття, залишків виробничих запасів	1.3. Аналіз структури виробничих запасів	1.4. Оцінка впливу факторів на формування структури виробничих запасів
	1.5. Оцінка ритмічності поставок	1.6. Аналіз забезпеченості технологічного процесу виробничими запасами	1.7. Аналітичне обґрунтування оптимальної структури виробничих запасів	1.8. Аналітичне обґрунтування необхідного рівня динаміки виробничих запасів
Економічні наслідки аналітичної роботи	позитивні		негативні	
	Мінімізовано вплив внутрішніх та зовнішніх очікуваних ризиків на формування і динаміку виробничих запасів		Накопичення залишків виробничих запасів у місцях зберігання, неритмічність поставок від постачальника, порушення безперервності виробничого циклу, зниження рентабельності виробництва	

В умовах обмеженості ресурсів актуальності набуває нормування виробничих запасів відповідно до потреб управління (табл. 3.4).

Модифікована модель аналізу виробничих запасів
ДП ДГ «Оленівське»: блок 2 [розробка автора]

Завдання аналізу	Аналітичні процедури		
2. Нормування виробничих запасів	2.1. Розробка (перегляд) норм залишків і використання виробничих запасів	2.2. Розробка (перегляд) нормативів залишків і використання виробничих запасів	2.3. Аналіз відхилень від норм залишків і використання виробничих запасів
	2.5. Аналіз відхилень від нормативів залишків і використання виробничих запасів	2.6. Аналітична оцінка причин утворення відхилень від нормативів залишків і використання виробничих запасів	2.7. Підвищення науково-економічної складової обґрунтованості норм, нормативів у процесі їх розробки
Економічні наслідки аналітичної роботи	позитивні		негативні
	Посилено контроль за станом і використанням виробничих запасів, що сприяє режиму економії ресурсів та реалізації виявлених резервів		Розроблені норми не набувають практичного застосування, спостерігається штучне завищення / заниження планових (нормованих) показників, що сприяє некоректній реалізації функції контролю

Виявлення економічного резерву підвищення ефективності використання виробничих запасів окремими науковцями вбачається як основне завдання аналітичної роботи. Однак, за умови недостатньо коректного застосування окремих аналітичних процедур існуючі тенденції ефективності використання виробничих запасів зберігаються або погіршуються (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Модифікована модель аналізу виробничих запасів
ДП ДГ «Оленівське»: блок 3 [розробка автора]

Завдання аналізу	Аналітичні процедури			
3. Аналітичне обґрунтування резервів	3.1. Ретроспективний аналіз ефективності використання виробничих запасів	3.2. Оцінка взаємодії впливу факторів на ефективність використання виробничих запасів	3.3. Аналітична оцінка основної тенденції зміни ефективності використання виробничих запасів	3.4. Аналітичне обґрунтування виявлених резервів підвищення ефективності використання виробничих запасів

Економічні наслідки аналітичної роботи	позитивні	негативні
	Поліпшено ефективність використання виробничих запасів, підвищена економічна віддача від їх споживання у виробництві	Основні характеристики ефективності використання виробничих запасів зберігають визначені тенденції, або погіршились

Хоча потреба в аналітичному обґрунтуванні прогнозованих показників ефективності використання виробничих запасів зростає, суб'єкти господарювання звертаються до евентуальних можливостей прогнозування дуже обережно.

Непрофесійний підбір факторів моделі, неправильний вибір базової моделі розвитку показника, невідповідність правилам побудови економічної моделі зумовлює її некоректність (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Модифікована модель аналізу виробничих запасів ДП ДГ «Оленівське»:
блок 4 [розробка автора]

Завдання аналізу	Аналітичні процедури			
	4. Прогнозування обсягів і вартості виробничих запасів	4.1. Аналітична оцінка основних тенденцій динаміки результативного показника	4.2. Оцінка впливу факторів на результативний показник	4.3. Аналітична оцінка основних тенденцій динаміки розвитку факторів
4.5. Перевірка побудованої моделі на мультиколінеарність, автокореляцію, достовірність, інші параметри		4.6. Адаптація та корекція аналітичної моделі		
Економічні наслідки аналітичної роботи	позитивні	негативні		
	Аналітично обґрунтовано основні тенденції розвитку показників ефективності використання виробничих запасів при заданих умовах	Побудована модель не відповідає ситуації на ринку, тому має або обмежене застосування, або некоректна загалом		

Досвід аналітичної роботи свідчить, що в багатьох випадках резерви підвищення ефективності діяльності не було реалізовано у повній мірі внаслідок їх несвоєчасного виявлення.

Створення ефективної системи аналітичної діяльності на підприємствах включає розробку загальних стратегічних планів та програм для проведення конкретних аналітичних робіт: послідовність проведення аналізу; матеріальне, методичне і наукове забезпечення; загальне керівництво, аналітичні процедури тощо.

Загальний план аналітичної роботи з оцінки ефективності використання виробничих запасів доцільно складати з урахуванням маркетингового року, що характеризує певну сезонність сільськогосподарського виробництва. Зазвичай, структура плану включає завдання аналізу, періодичність і терміни проведення аналізу, відповідальних осіб. Обсяг аналітичної роботи, терміни її проведення, склад виконавців визначають, виходячи із завдань аналізу виробничих запасів (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

План проведення аналізу виробничих запасів ДП ДГ «Оленівське»

[пропозиції автора]

Завдання аналітичної роботи	Відповідальні виконавці	Терміни проведення
1. Оптимізація структури і обсягу виробничих запасів	Економіст	Систематично
2. Нормування виробничих запасів	Економіст	Розробка та перегляд норм і нормативів – до 01 жовтня Оцінка відповідності нормам і нормативам – систематично
3. Аналітичне обґрунтування резервів	Економіст	Щоквартально
4. Прогнозування обсягів і вартості виробничих запасів	Економіст	За вимогою

Програма аналітичної діяльності охоплює докладний перелік питань, що передбачається вивчити, послідовність проведення аналізу, методику оцінки окремих факторів, а також набір форм, схем, таблиць та графіків, необхідних для детального аналізу. Якісна розробка такої програми забезпечує повноту та системність проведення аналітичного дослідження.

Практика підкреслює важливість урахування наявності відповідного матеріалу для аналізу, складнощів у зборі та обробці додаткової інформації, а

також необхідного часу для виконання окремих етапів роботи при визначенні змісту аналітичної діяльності та встановленні термінів її проведення.

3.3 Методи удосконалення обліку та аналізу виробничих запасів на підприємстві

За графіком документообороту очевидно, що бухгалтерія ДП ДГ «Оленівське» є центром економічної обробки інформації про стан і рух виробничих запасів підприємства цукрової промисловості.

Таким чином бухгалтерський відділ є основною складовою частиною в системі центрів, які обробляють економічну інформацію, спрямовану на керування запасами виробництва. (рис. 3.1).

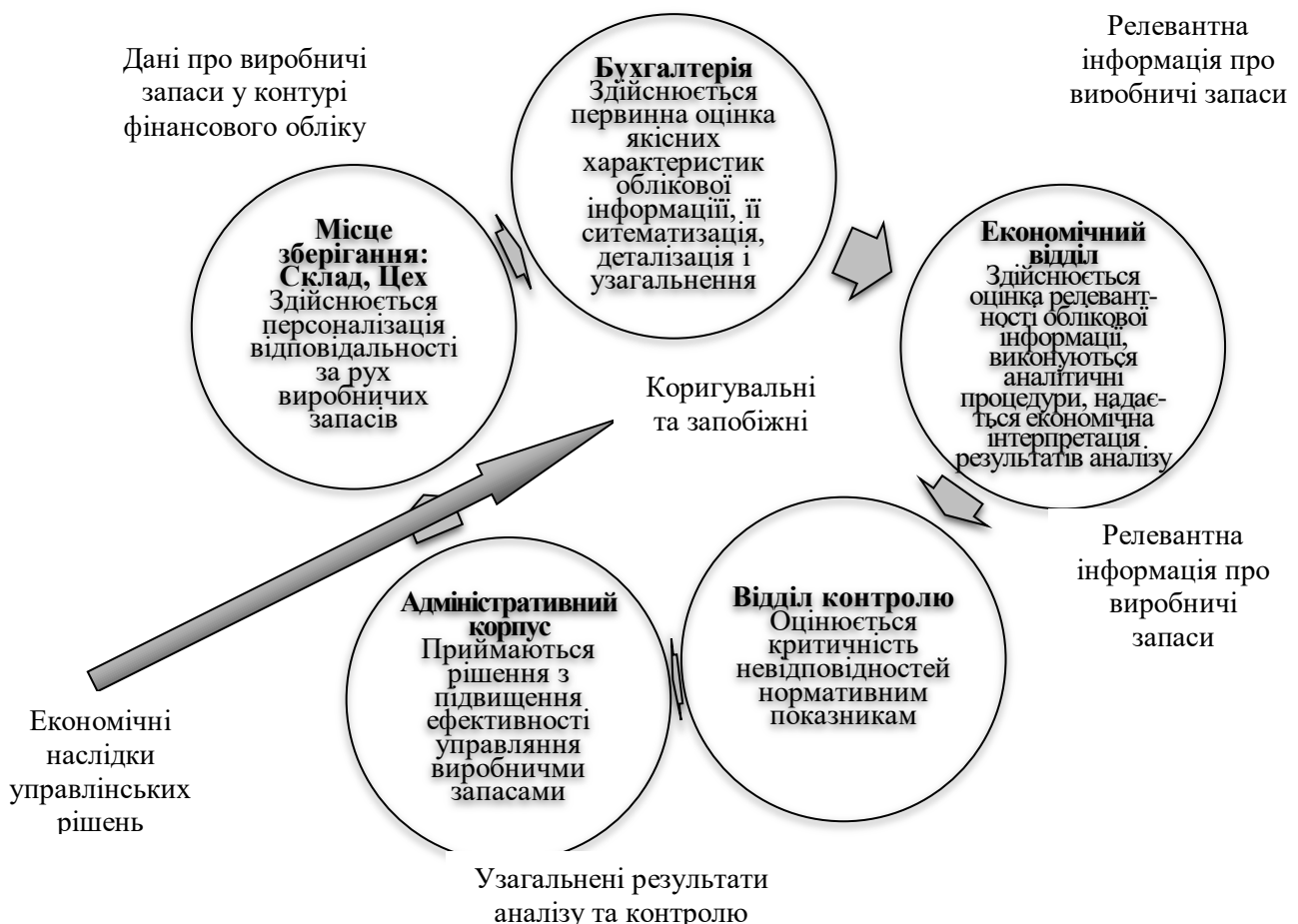

Рис. 3.1. Рух інформаційних потоків про виробничі запаси

ДП ДГ «Оленівське» [розробка автора]

Вказаний підхід віддзеркалює важливість розмежування виробничих запасів за мірою (масштабом) відповідальності. Проведене спеціально організоване спостереження стану облікової політики ДП ДГ «Оленівське» виявило, що облікова політика розглядається як інструмент досягнення достовірності показників фінансових звітів.

Завдання покращення ефективності управління виробничими запасами зазвичай не отримує належної уваги. Для забезпечення точності, повноти та об'єктивності обліку виробничих запасів, важливо систематизувати всі облікові процеси. Бухгалтерський відділ є ключовим компонентом у системі відповідальності за управління виробничими запасами, оскільки він здійснює контроль за якістю, точністю та своєчасністю отримання та обробки облікової інформації. «Продуктом» роботи бухгалтерії є релевантна інформація відповідно до завдань аналізу і контролю. Систематизація положень організації обліку дає змогу обґрунтовувати напрями удосконалення методики обліку виробничих запасів в умовах розвитку інформаційних технологій.

Для поліпшення системи обліку виробничих запасів на підприємстві ДП ДГ «Оленівське» можна рекомендувати ряд заходів. Серед них важливим є впровадження ефективних методів контролю за дотриманням нормативів запасів і оптимізації витрат матеріальних ресурсів на рівні попереднього та поточного контролю. Також, слід приділяти увагу збільшенню точності обліку руху напівфабрикатів, комплектуючих, деталей і вузлів під час виробництва. Важливо, щоб облікові дані містили інформацію, яка б дозволила виявити можливість скорочення витрат на виробництво через оптимізацію використання матеріалів, зниження норм витрат та забезпечення правильного зберігання.

Значно покращити систему обліку виробничих запасів можна через вдосконалення процесу документування. Це може включати ширше застосування накопичувальних документів, таких як лімітно-забірні картки, реєстри та інші форми документів для складання обліку використаних матеріалів (без застосування документів).

Для уникнення помилок та порушень при зборі та реєстрації інформації про виробничі запаси, які підлягають обліку, доцільно розробити докладні інструкції для конкретних виконавців. Це можуть бути посадові інструкції або відомості з графіків документообігу, де чітко визначатиметься порядок та терміни реєстрації даних. Також варто використовувати систему стимулів і санкцій для виконавців, що допоможе підтримувати високий рівень виконання їх обов'язків. Проведення контрольних заходів, таких як ревізії, звірки та інвентаризації, сприяє зниженню ризику неефективної системи збору та реєстрації оперативних фактів.

ВИСНОВКИ

Виробничі запаси представляють собою різні предмети праці, які складають основу матеріальних ресурсів, необхідних для виробництва продукції. Вони використовуються у виробничому процесі лише один раз та повністю передають свою вартість на собівартість нової виготовленої продукції. Ці ресурси є невід'ємною складовою основного виробничого процесу, який вони безпосередньо забезпечують, споживаючись у процесі, та можуть також мати непрямий вплив на виробництво.

Наслідком нашого аналізу є визначення таких ключових ознак: пряме або опосередковане пов'язання з виробничим процесом; фізична матеріальна форма; використання або споживання у виробництві; можливість конвертації в грошовий еквівалент протягом не більше, ніж одного року..

Запаси, які фігурують у балансі підприємства ДП ДГ «Оленівське», можуть мати різне походження: 1) придбані у сторонніх юридичних або фізичних осіб; 2) одержані як частка статутного капіталу підприємства; 3) отримані підприємством безплатно.

Кожен з цих випадків передбачає свою послідовність документів та відображення операцій у бухгалтерському та податковому обліку.

У випадку придбання запасів від юридичних осіб за плату, процес має починатися з укладання договору. Однак практика показує, що це не завжди відбувається. Часто співробітники недооцінюють значення договорів, вважаючи, що їх створення та укладання — це надмірне витрачання часу, тому деякі операції з придбання запасів виконуються без офіційних документів, опираючись на оплату рахунків постачальника.

Щоб удосконалити облік виробничих запасів на підприємстві ДП ДГ «Оленівське», можна вжити наступні заходи. Слід активно впроваджувати ефективні механізми попереднього та поточного контролю за додержанням норм запасів та використанням матеріальних ресурсів. Важливо приділити

увагу підвищенню точності обліку руху напівфабрикатів, комплектуючих виробів, деталей та вузлів у виробництві.

Метою аналізу виробничих запасів на ДП ДГ «Оленівське» є пошук внутрішніх потенційних можливостей (резервів) раціонального їх використання, зростання обсягів виробництва і прибутку. Останнє можливо за умови зниження собівартості виробництва.

Запаси на за три роки на ДП ДГ «Оленівське» (з 2020 року по 2022 рік) зросли на 942 тис. грн., або на 10%, при чому зросли усі види запасів до яких входять виробничі запаси, готова продукція та товари.

Матеріалоємність у 2022 р. порівняно з 2020 р. зросла на 0,13 пункти, порівняно з 2022 р. зросла на 0,03 пункти. Це є негативною тенденцією, оскільки даний коефіцієнт є вартісним показником, який відображає рівень матеріальних витрат (без амортизації) на кожну гривню товарної продукції. Таким чином, з кожним роком зростають витрати на матеріали на 1 гр. товарної продукції, це визвано економічною кризою в країні, девальвацією гривні, зростанням інфляційних процесів. В 2022 році витратність матеріалів на 1 гр. товарної продукції зросла на 13 копійок, або на 53%.

Основна мета аналізу використання виробничих запасів на підприємстві полягає у покращенні продуктивності виробництва за рахунок раціонального використання запасів. Проведення аналізу ефективності використання виробничих запасів вимагає розрахунку показників матеріалоємності та матеріаловіддачі. Цей аналіз спрямований на пошук можливостей скорочення матеріальних витрат у виробництві продукції. Це дозволить звільнити додаткові ресурси для збільшення обсягів випуску продукції та зменшить собівартість виробництва.

Аудиторську перевірку на ДП ДГ «Оленівське» робить ПП «Аудиторська компанія «Рейтинг-Аудит».

Аудит наявності і руху виробничих запасів ДП ДГ «Оленівське» складається з підготовчого, головного і узагальнюючого етапів.

Враховуючи надані аудиторські докази та керуючись законодавством України про аудит, міжнародними стандартами аудиту та етичними

принципами Міжнародної федерації бухгалтерів, прийнятими національною Аудиторською палатою (зокрема МСА 701 та 720), а також зважаючи на те, що було забезпечено виконання необхідних умов: аудитор отримав всю необхідну інформацію та пояснення для проведення аудиту; надана інформація є достатньою для відображення реального стану справ компанії; існують вірогідні та достовірні дані з усіх суттєвих аспектів; фінансова документація складена відповідно до прийнятої облікової політики, яка в цілому відповідає вимогам законодавства України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.99 №996-14-ВР (редакція від 16.11.2018). Відомості Верховної Ради України. 1999. № 40. Ст. 365.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. 2013. № 19. С. 97.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 р. № 246, зі змінами та доповненнями // Офіційний вісник України. 1999. № 44. С. 236.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 р. № 318, зі змінами та доповненнями // Офіційний вісник України. 2000. № 3. С. 181.
5. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 грудня 1999 р. за № 893/4186 // Офіційний вісник України. 1999. № 52. С. 78.
6. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів: Затверджені наказом Мінфіну України від 10.02.2007 р. №2 // Урядовий кур'єр. 2007. № 33.
7. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України 30.11.99 р. № 292. URL: <http://www.minfin.gov.ua> (дата звернення 09.07.2022).
8. Андренко О. А. Конспект лекцій з дисципліни «Організація і методика аудиту» (для студентів 5 курсу заочної форми навчання, галузь знань – 0305 «Економіка та підприємництво» напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит»); Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків: ХНАМГ, 2012. 35 с.

9. Ануфрієва О. Л. Підприємницька діяльність : Навч. посіб. Івано-Франківськ : ЛілеяНВ, 2014. 304 с.
10. Атамас П. Й. Управлінський облік: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 440 с.
11. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика / О. Я. Базилінська. К. : Центр учбової літератури, 2011. 328 с.
12. Білуха М. Т. Курс аудиту. Київ: Вища школа, 2007. 357 с.
13. Бойчик І. М., Харів П. С., Хопчан М. І. Економіка підприємств: навч. посіб. Львів: «Сполом», 2012. 212 с.
14. Бондаренко Н. М. Сутність та класифікація виробничих запасів на підприємстві. Серія : Економічні науки. 2014. № 4. С. 273-281.
15. Боярова О. А., Кузик Н. П. Особливості формування фінансової звітності суб'єктами малого підприємництва. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. 2017. № 168. С. 295-300.
16. Бурлан С. А. Бухгалтерський облік (загальна теорія) : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. 272 с.
17. Бутинець Т. А. Облік в реальному житті. URL: [http://C:/Users/Admin/Downloads/72388-151713-1-PB%20\(2\).pdf](http://C:/Users/Admin/Downloads/72388-151713-1-PB%20(2).pdf) (дата звернення 09.07.2022).
18. Бутинець Ф. Ф., Горещька Л. Л. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». Житомир: ПП «Рута», 2002. 544 с.
19. Бухгалтерський управлінський облік: підручник для студ. спец. «Облік і аудит» вищ. навч. закл. Ф. Ф. Бутинець, Т. В. Давидюк, З. Ф. Канурна. 3-тє вид., доп. і перероб. Житомир: Рута, 2005. 480 с.
20. Василішин С. І. Методичні аспекти бухгалтерського обліку виробничих запасів аграрних підприємств. Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського. 2018. Вип. 21. Режим доступу: <http://global-national.in.ua/issue-21-2018>.
21. Верхоглядова Н. І., Ядранський Д. М., Іваннікова Н. А. Економіка

підприємства: навч. посіб. для студ. вузів. Київ: Професіонал, 2012. 382 с.

22. Виноградова М. О., Жидеєва Л. І. Аудит: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 654 с.

23. Голов С. Ф. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку. Київ: ФПБАУ, 2004. 248 с.

24. Голов С. Ф., Єфименко В. І. Фінансовий та управлінський облік. Київ: Автоінтерсервіс, 1996. 544 с.

25. Гушко С. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Вид. 2-е, перероб. і допов. Кривий Ріг: Чернявський Д. О., 2011. 174 с.

26. Економіка підприємства: зб. практ. задач і ситуацій: навч. посіб. С. Ф. Покропивний, Г. О. Швиданенко, О. С. Федонін та ін.; Державний вищ. навч. закл. «Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». 3-тє вид. Київ: КНЕУ, 2010. 324 с.

27. Економіка підприємства: навч. посіб. За заг. ред. П. В. Круша, В. І. Підвігіної, Б. М. Сердюка. Київ: Ельга-Н, КНТ, 2012. 780 с.

28. Економічний аналіз : Навч. посіб. / за ред. Н. А. Волкової. Одеса : ОНЕУ, 2015. 310 с.

29. Зінченко О. В. Економічна сутність та класифікація виробничих запасів на підприємстві. Приазовський економічний вісник. 2017. Вип. 3 (03). С. 77-84.

30. Іванов А. Класифікація витрат. Бухгалтерія. 2001. № 24/1. С. 45-50.

31. Ільченко Л. Б. Системний підхід до обліку витрат на виробництво. Наукові записки Тернопільської академії народного господарства. Тернопіль: Економічна думка, 2005. № 14. С. 25-31.

32. Коваленко В. В. Теоретичні підходи у визначенні сутності діагностики підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2016. № 2(1). С. 17-20.

33. Коваль Н. І. Сутність виробничих запасів як економічної категорії: обліковий та управлінські аспекти. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2017. № 7. С. 93-105.

34. Кулик В. А. Рахунки та подвійний запис в умовах використання

інформаційних технологій. Scientific Journal «ScienceRise». 2014. № 3/2 (3). С. 89-93.

35. Лазарькова І. О. Аналіз й аудит операцій по обліку доходів і результатів діяльності як різновид супутніх аудиторських послуг: зб. тез і доповідей виступів на Спільній міжрегіональній науково-практичній конференції (03-05 червня 2005 р.). Миколаїв, 2005. С. 88-98.

36. Лопатіна В. В. Економічна сутність виробничих запасів. Серія : Економіка. 2012. Т. 189, Вип. 177. С. 67-71.

37. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід». URL: <http://www.minfin.gov.ua> (дата звернення 09.07.2022).

38. Миронова Ю. Ю. Економічна сутність собівартості продукції та шляхи її зниження. Економіка і регіон: наук. вісн. 2009. № 3 (22). С. 160-165. URL: <http://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/2148> (дата звернення 09.07.2022)

39. Мисака Г. В. Бухгалтерський облік. Навч. пос. К. : Центр учбової літератури, 2007. 400 с.

40. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики: Видання 2006 року / Пер. з англ. мови О. В. Селезньов, О. Л. Ольховікова, О. В. Гик, Т. Ц. Шарашидзе, Л. Й. Юрківська, С. О. Куликов. Київ: ТОВ «ІАМЦ» АУ «СТАТУС», 2006. 1152 с.

41. Мних Є. В. Економічний аналіз: навч. підр. Київ: Центр навч. літератури, 2003. 412 с.

42. Національні стандарти бухгалтерського обліку. Все про бухгалтерський облік. Спецвипуск. 2017. № 18 (1295). 111 с.

43. Охрамович О. Р. Теоретичні і практичні аспекти формування облікової політики підприємств в сучасних умовах господарювання. Актуальні проблеми економіки. 2013. № 5 (143). С. 190-194.

44. Парнюк В. Визначення поняття «дохід» в економічній теорії. Економіка України: науковий журнал. 2012. № 3. С. 36-48.

45. Плиса В. Й., Плиса З. П. Бухгалтерський облік: підручник. 2-ге вид., випр. і доп. Львів: Видавництво ННВК «АТБ», 2020. 440 с.

46. Положення з національної практики контролю якості аудиторських

послуг 1 «Організація аудиторськими фірмами та аудиторами системи контролю якості аудиторських послуг», затверджене Рішенням АПУ від 27.09.2007 р. № 182/4. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/FIN32610> (дата звернення 09.07.2022).

47. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України № 2258-VIII від 21.12.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19> (дата звернення 09.07.2022).

48. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України № 996 від 16.07.1997 р. URL: <http://www.rada.kiev.ua> (дата звернення 09.07.2022).

49. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: наказ Міністерства фінансів України № 290 від 29.11.1999 р. URL: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO15.aspx> (дата звернення 09.07.2022)

50. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України № 2939-XII від 26.01.1993 р. (у редакції від 19.04.2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12> (дата звернення 09.07.2022).

51. Романець В. Шляхи удосконалення обліку виробничих запасів. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації : міжнар. зб. наук. праць. 2014. Вип. 2. С. 94-96.

52. Романьок С. В. Аналіз забезпеченості сировинними ресурсами у кондитерському виробництві. Актуальні проблеми економіки : Науковий економічний журнал. 2007. №2. С. 132-138

53. Руденко Л. В., Подольська В. О., Яріш О. В. Аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства: навч. посіб. Ірпінь: НМЦ Укоопсовіта, 2009. 422 с.

54. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / К. : Центр учбової літератури, 2013. 688 с.

55. Сопко В. В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством. К. : КНЕУ, 2006. 526 с.

56. Титенко Л. В. Економічна сутність виробничих запасів. Фінанси, облік і аудит. 2011. Вип. 18. С. 361-369.

57. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність. 6-те видання. Київ : Алерта, 2013. 982 с.

58. Товстоп'ят Ю., Чернишова Н., Крилова Т. Наказ про облікову політику підприємства. Податковий кодекс. № 24, грудень 2014 р. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nk/2014/december/issue-24/article-4140.html> (дата звернення 09.07.2022).

59. Труфіна Ж. С. Загальні принципи та організаційні аспекти аудиту доходів і фінансових результатів операційної діяльності підприємств. Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». 2005. № 58. Т. 2. С. 142-144.

60. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз: навч. підр. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 566 с.

61. Царенко О. В. Аудит операцій з обліку доходів і результатів діяльності. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2012. № 4. С. 281-286.

62. Цуканов О. Ю. Нормативно-правове регулювання обліку та аудиту виробничих витрат. X Всеукраїнська науково-практична конференція «Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України». Одеса, 2016. С. 99-102.

63. Чижевська Л. В. Бухгалтерський облік: розвиток методології, професійне навчання: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2006. 304 с.

64. Чумаченко М. Г. Економічний аналіз: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2007. 350 с.

65. Швиданенко Г. О., Дмитренко А. І., Олексюк О. І. Бізнес-діагностика підприємства: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2011. 339 с.

66. Юркова І. Економічна сутність виробничих запасів та напрямки їх дослідження. Економічний аналіз. 2012. № 11, ч. 4. С. 301–304.

67. Яковишина Н. Організаційно-методичні аспекти аудиту продажу й отримання виручки. Економіст. 2015. № 3. С. 54-56.

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Державне підприємство "Дослідне господарство "Оленівське" Національного наукового центру "Інститут механізації та електрифікації сільського господарства"	Дата (рік, місяць, число)	за ЄДРПОУ	КОДИ 2022 01 01 04308858
Територія	КИЇВСЬКА		за КОАТУУ	3224984801
Організаційно-правова форма господарювання	Державне підприємство		за КОПФГ	140
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур		за КВЕД	01.11
Середня кількість працівників	1 44			
Адреса, телефон	вулиця Варвари Ханенко, буд. 2, с. ОЛЕНІВКА, ФАСТІВСЬКИЙ РАЙОН, КИЇВСЬКА обл., 08525		46642	

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про суцільний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	12 021	12 021
первісна вартість	1001	12 021	12 021
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	273	273
Основні засоби	1010	13911	24741
первісна вартість	1011	30414	44832
знос	1012	16503	20091
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	302	412
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	302	412
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Г удвл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	26507	-	-
Усього за розділом I	1095	26507	37447
II. Оборотні активи			
Запаси	434	6 756	6854
Виробничі запаси	1101	497	434
Незавершене виробництво	1102	369	728
Г отова продукція	1103	5890	5692
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	508	538
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	24	--
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Г роші та їх еквіваленти	1165	363	64
Г отівка	1166	8	2
Рахунки в банках	1167	357	56
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-

у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	7651	7456
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	34158	44903

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паєвий) капітал	1400	2 655	2 655
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	13 153	13 284
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	6947	8016
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-	-
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	22755	23955
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	3365	8 865
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Привозний фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	3365	8865
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	1912	504
розрахунками з бюджетом	1620	435	1636
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	51	94
розрахунками з оплати праці	1630	232	425
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	480	160
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	3027	8055
Доходи майбутніх періодів	1665	1490	650
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	411	559
Усього за розділом III	1695	8038	12083
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду			
	1800	-	-
Баланс	1900	34 158	44 903

Керівник

Головний бухгалтер

Визначється в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

ЕП ГРЕК ВІКТОР
ЮРДАНОВИЧ
ЕП Міщенко
Світлана
Вікторівна

ГРЕК ВІКТОР ЮРДАНОВИЧ

Міщенко Світлана Вікторівна

Квитанція № 2	
ЄДРПОУ	04308858
ПІДПРИЄМСТВО	Державне підприємство "Дослідне господарство "Оленівське" Національного наукового центру "Інститут механізації та електрифікації сільського господарства"
ЗВІТ	Ф1. Баланс
ПЕРІОД	Рік, 2021 р.
РІК	2021
ЕТАП ОБРОБКИ	Звіт доставлено до Центру обробки електронних звітів Держстату України
ДАТА ПРИЙОМУ	26.02.2022
ЧАС ПРИЙОМУ	16:38:44
ПІДРОЗДІЛ-ОДЕРЖУВАЧ	32249
РЕЄСТРАЦІЙНИЙ НОМЕР	9004824763
НАЗВА ФАЙЛУ	322490003307858S010021310000198122021.XML РЕЗУЛЬТАТ ОБРОБКИ
	Звіт відповідає формату, визначеному Держстатом України. Електронні цифрові підписи перевірено. Звіт прийнято для подальшої обробки. У випадку виявлення помилок при здійсненні обробки даних звіту в органах державної статистики та(або) необхідності надання уточнень Вам буде повідомлено додатково.
ВІДПРАВНИК	Центр обробки електронних звітів Держстату України

04308858

628467013

Додаток Б

Підприємство	Державне підприємство "Дослідне господарство "Оленівське" Національного наукового центру "Інститут механізації та електрифікації сільського господарства"	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2022	01	01
			04308858		

(найменування)
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2021 р.

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	36398	20179
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	<i>2010</i>	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	<i>2011</i>	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	<i>2012</i>	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	<i>2013</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	<i>2014</i>	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(28069)	(15915)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	<i>2070</i>	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	8329	4264
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	<i>2105</i>	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	<i>2110</i>	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	<i>2111</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	<i>2112</i>	-	-
Інші операційні доходи	2120	265	320
<i>у тому числі:</i>	<i>2121</i>	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2122</i>	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	<i>2123</i>	-	-
Адміністративні витрати	2130	(3378)	(2605)
Витрати на збут	2150	(281)	(281)
Інші операційні витрати	2180	(657)	(624)
<i>у тому числі:</i>	<i>2181</i>	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2182</i>	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	4278	1355
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	323	--
<i>у тому числі:</i>	<i>2241</i>	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(324)	(10)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	4277	1348
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	4277	1199
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	1199
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	4277	4 277

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	25979	16447
Витрати на оплату праці	2505	4531	3133
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 015	690
Амортизація	2515	3622	4068
Інші операційні витрати	2520	657	2092
Разом	2550	35804	26430

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	3208,00000	1011,00000

Керівник

Головний бухгалтер

ЕПТ ГРЕК ВІКТОР
ЮРДАНОВИЧ
ЕП Міщенко
Світлана
Вікторівна

ГРЕК ВІКТОР ЮРДАНОВИЧ

Міщенко Світлана Вікторівна

Квитанція № 2	
ЄДРПОУ	04308858
ПІДПРИЄМСТВО	Державне підприємство "Дослідне господарство "Оленівське" Національного наукового центру "Інститут механізації та електрифікації сільського господарства"
ЗВІТ	Ф2. Звіт про фінансові результати (в тисячах)
ПЕРІОД	Рік, 2021 р.
РІК	2021
ЕТАП ОБРОБКИ	Звіт доставлено до Центру обробки електронних звітів Держстату України
ДАТА ПРИЙОМУ	26.02.2022
ЧАС ПРИЙОМУ	16:38:01
ПІДРОЗДІЛ-ОДЕРЖУВАЧ	32249
РЕЄСТРАЦІЙНИЙ НОМЕР	9004824215
НАЗВА ФАЙЛУ	322490004307858S010022310000199122021.XML РЕЗУЛЬТАТ ОБРОБКИ
	Звіт відповідає формату, визначеному Держстатом України. Електронні цифрові підписи перевірено. Звіт прийнято для подальшої обробки. У випадку виявлення помилок при здійсненні обробки даних звіту в органах державної статистики та(або) необхідності надання уточнень Вам буде повідомлено додатково.
ВІДПРАВНИК	Центр обробки електронних звітів Держстату України
	04308858 531846480

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Державне підприємство "Дослідне господарство "Оленівське" Національного наукового центру "Інститут механізації та електрифікації сільського господарства"	Дата (рік, місяць, число)	2023	01	01
Територія	КИЇВСЬКА	за ЄДРПОУ	04308858		
Організаційно-правова форма господарювання	Державне підприємство	за КОАТУУ	3224984801		
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	за КОПФГ	140		
Середня кількість працівників	1 44	за КВЕД	01.11		
Адреса, телефон	вулиця Варвари Ханенко, буд. 2, с. ОЛЕНІВКА, ФАСТІВСЬКИЙ РАЙОН, КИЇВСЬКА обл., 08525 46642				

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022

р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код На рядка	початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	12 021	12 055
первісна вартість	1001	12 021	12 055
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	273	273
Основні засоби	1010	24 741	20 938
первісна вартість	1011	44 832	45 887
знос	1012	20 091	24 949
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	412	586
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	412	586
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	37 447	33 852
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	6 854	18 227
Виробничі запаси	1101	434	1 816
Незавершене виробництво	1102	728	1 154
Готова продукція	1103	5 692	15 257
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	538	1 131
Депозити перестраховання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	1 359
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	64	474
Готівка	1166	8	2
Рахунки в банках	1167	56	472
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-

у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	7 456	21 191
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	44 903	55 043

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паєвий) капітал	1400	2 655	2 655
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	13 284	21 641
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	8 016	8 825
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-	-
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	23 955	33 121
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	8 865	8 865
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Привозний фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	8 865	8 865
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	504	1 840
розрахунками з бюджетом	1620	1 636	2 036
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	94	93
розрахунками з оплати праці	1630	425	486
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	160	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	8 055	7 253
Доходи майбутніх періодів	1665	650	981
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	559	368
Усього за розділом III	1695	12 083	13 057
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду			
	1800	-	-
Баланс	1900	44 903	55 043

Керівник

Головний бухгалтер

Визначється в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

ЕП ГРЕК ВІКТОР
ЮРДАНОВИЧ
ЕП Міщенко
Світлана
Вікторівна

ГРЕК ВІКТОР ЮРДАНОВИЧ

Міщенко Світлана Вікторівна

Квитанція № 2	
ЄДРПОУ	04308858
ПІДПРИЄМСТВО	Державне підприємство "Дослідне господарство "Оленівське" Національного наукового центру "Інститут механізації та електрифікації сільського господарства"
ЗВІТ	Ф1. Баланс
ПЕРІОД	Рік, 2022 р.
РІК	2022
ЕТАП ОБРОБКИ	Звіт доставлено до Центру обробки електронних звітів Держстату України
ДАТА ПРИЙОМУ	26.02.2023
ЧАС ПРИЙОМУ	16:38:44
ПІДРОЗДІЛ-ОДЕРЖУВАЧ	32249
РЕЄСТРАЦІЙНИЙ НОМЕР	9004824763
НАЗВА ФАЙЛУ	322490004308858S010011310000198122022.XML РЕЗУЛЬТАТ
ОБРОБКИ	Звіт відповідає формату, визначеному Держстатом України. Електронні цифрові підписи перевірено. Звіт прийнято для подальшої обробки. У випадку виявлення помилок при здійсненні обробки даних звіту в органах державної статистики та(або) необхідності надання уточнень Вам буде повідомлено додатково.
ВІДПРАВНИК	Центр обробки електронних звітів Держстату України
	04308858 628467013

Додаток Г

Підприємство	Державне підприємство "Дослідне господарство "Оленівське" Національного наукового центру "Інститут механізації та електрифікації сільського господарства"	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2023	01	01
			04308858		

(найменування)
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2022 р.

Форма №2 Код за ДКУД 1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	27 235	36 398
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(20 152)	(28 069)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	7 083	8 329
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	251	265
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(3 544)	(3 378)
Витрати на збут	2150	(-)	(281)
Інші операційні витрати	2180	(1 236)	(657)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	2 554	4 278
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	215	323
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(263)	(324)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	2 506	4 277
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	2 506	4 277
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	2 506	4 277

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	22 242	25 979
Витрати на оплату праці	2505	5 228	4 531
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 150	1 015
Амортизація	2515	5 296	3 622
Інші операційні витрати	2520	759	657
Разом	2550	34 675	35 804

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	1 697,00000	3 208,00000

Керівник

Головний бухгалтер

ЕПТ ГРЕК ВІКТОР
ЮРДАНОВИЧ
ЕП Міщенко
Світлана
Вікторівна

ГРЕК ВІКТОР ЮРДАНОВИЧ

Міщенко Світлана Вікторівна

Квитанція № 2	
ЄДРПОУ	04308858
ПІДПРИЄМСТВО	Державне підприємство "Дослідне господарство "Оленівське" Національного наукового центру "Інститут механізації та електрифікації сільського господарства"
ЗВІТ	Ф2. Звіт про фінансові результати (в тисячах)
ПЕРІОД	Рік, 2022 р.
РІК	2022
ЕТАП ОБРОБКИ	Звіт доставлено до Центру обробки електронних звітів Держстату України
ДАТА ПРИЙОМУ	26.02.2023
ЧАС ПРИЙОМУ	16:38:01
ПІДРОЗДІЛ-ОДЕРЖУВАЧ	32249
РЕЄСТРАЦІЙНИЙ НОМЕР	9004824215
НАЗВА ФАЙЛУ	322490004308858S010021310000199122022.XML РЕЗУЛЬТАТ
ОБРОБКИ	Звіт відповідає формату, визначеному Держстатом України. Електронні цифрові підписи перевірено. Звіт прийнято для подальшої обробки. У випадку виявлення помилок при здійсненні обробки даних звіту в органах державної статистики та(або) необхідності надання уточнень Вам буде повідомлено додатково.
ВІДПРАВНИК	Центр обробки електронних звітів Держстату України
	04308858 531846480

